Ibru
Okoro buk nukan onoktapau

Jisas ko meienuk, woisan 60 pote, 70 senek kamuk opok manonuk, kar ro kiro buk jer wewon. Inok ros kiro jer wewon kiro ik äpu wa. Ko Juda roasiret jer we marowon. Kiro roasiret ak Jisas mesin akan woiaka epar moin, utianik, ak usu sosop oumoi, akan meten onok ätäi tainoraun ronkatein. Keserna, kiro pas nukas keser awarowon, "Amkewan apu kiro sintore ämän tainorianik, Anut nuka rawa kowaun apu ätär marowon. Utianik, Anut nukas apu awau sare mowon rau. Jisas ko Anut nukan mokoi senes, ko meienuk, kon karianis apu awau sare mowon. Kiro apu pakas ik epar Anut nuka siakup tonaun itok. Kiro amkewan apu senek wa. Juda roasiret kiro onok äpu maun okoro buk jer we marowon rau.

Okoro buk tainoraun ämän

1:1-3 Inok ros okoro buk jer wewon kos Juda roasiret 'pere' awarowon.

1:4–2:18 Anut nukan sarau eitek ak näwäu wa. Krais ko näwäu senes.

3:1–4:13 Moses Josua ori au ro näwäu wa. Krais ko karar ro näwäu senes.

4:14–7:28 Krais ko karar Anut kamuk raiäu ro näwäu senes kämioik raiäu. Karauk Anut kamuk raiäi roat ak kon inkaruru raiäi.

8:1–9:28 Anut rawa tonaun apu kiro Jisas nukas sare mowon kiro epar senes. Amkewan apu senek wa.

10:1-39 Krais nukan karian kiro kararpai Anut nuruwon kiro epar eposek senes. Kiro roat akas karauk osap orip orip oianik, Anut nuriäin senek wa.
11:1-12-29 Meteran roasiret sosop ak Anut mesin akan woiaka epar moin senek, ik nais keseriar iken woiok epar me rawau.
13:1-25 Ik onok eposek senes me rauta rauta, tawa Jisas nuka ätäi kowai.

Anut nukan ämän kiro kon Mokois aikiäu.

1 Meter Anut nukas kon ämän roianik, areai roat* awaronuk, akas pak iken kinjaunokot awareäin. Kos iken kinjaunokot onok atap atap pakaima kon ämän ätäi ätäi surmariäwon.
2 Utianik, Jisas meiewon omre koi, rusapai ik raum opok, Anut nukan ämän kiro nukan Mokois aikora. Osap erekapu okoro rakureu, kiro kon mokoin ipou opok mowon. Osap erekapu Anut nukan oksaus äienuk, pewon kiro Jisas nukas osap erekapu ate mokurewon.
3 Kiro Mokois Anut eposek senes ätär mukura. Ik kiro mokoi aparianik, ik Anut nais aparum. Ko Anut senek. Anut nukan osap erekapu pe rakureu, kiro kon Mokois sakau ämän äienuk, jekur raiäi. Anut nukan Mokois roasiret erekapu sarwarowon, okon, Anut nukas kiro roasiret akan onok aru pakan imwaronuk, ak ätäi kon amukup eposek sarein. Kesernuk, kiro Mokoi ko omar oik Anut sakau näwäu orip nukan ipou näu kaima tane raianik, osap erekapu kameäu. Jisas nukan sakau kiro rusapai Anut nukan sakau senek.

Anut nukan Mokoi nukas sarau eitek erekapu itimwareäu.

4 Anut nukan mokoi ko ro senek pewon ses opok, ko enip jou näwäu wäpik, Anut nukan sarau eitek akan inkaruru raiäwon. Utianik, rusapai ko Anut pak omnokou erekapu kameäu. Omnokou opok, kar ron tupsiu senek, kiro ron mokoi ko enip jou näwäu orip, kon sarau roat ak enmaka jou näwäu wäpik. Kesek onok senek, Anut nukan Mokoi ko enip jou näwäu orip. Utianik, sarau eitek ak enmaka jou näwäu wa.

5 Kiro kon onok kesek, Anut nukas kon kar sarau eitek "Na isan mokoi, rusapai is nan momon sarem" keser wa auruwon. Rusapai, Anut nukas kon mokoi auruwon, "Is nan Momon. Is roasiret akan amiakap keser äiem, 'Nas isan roasiret omnokou opok erekapu akan ro näwäu rawam.' " *Buk Song 2:7*

Anut nukas kon kar sarau eitek keser wa auriäu, "Is nan momon rawam, na isan mokoi rawam." *2 Samuel 7:14*

Utianik, kos kiro ämän kon mokoi auruwon.

6 Anut nukas kon mokoi urektapau okoro omnokou opok surianik, kar ämän ätäi keser äiewon, "Isan sarau eitek erekapu akas kon enip jou muraiei." *Lo 32:43*

7 Anut nukas kon sarau eitek ate mareanik, awarowon, "Ak urir ep arou ori senek sareanik, isan sarau me manaieis, ätäi kowaiei, ak keser keser rawaiei."

8 Utianik, kos kon mokoi keser auruwon. "O, Anut, nas, ro näwäu senek, omnokou orip orip kameäum. Na roasiret jekur kamwarota, ak karauk onok eposek mianik, tuku rawaiei.

9 Nas onok eposek mesin wonas ereriäum, na
akan onok aru mesin sauk mareäum. Nan eit, ko
nan momon, kos na osap erekapu kamwaraun
sare musianik, na ro näwäu senes won erer orip
ate musowon. Na sakau näwäu orip, okon, sarau
eitek pak roasiret akan woiaka Anut mesin epar
moin ak omar oik erek rai ak nan inkaruru
rawaiei. Anut nukas nan enmat jou mianik, kos
nan won ereriäum kiro näwäu senes sare mai,
nan won ereriäum kis nan jaunat akan woiaka
ereriäi kiro itimwareäum." *Buk Song 45:6-7*

10 Ätäi Anut nukas kon mokoi keser auruwon,
"O, Näwäu, meter osap pewon ses opok, nakasar
okoro omnokou omar pak nan iponasar ate
momon.
11 Kiro omar, omnokou pak erekapu aru mi-
anik, ämäiäieir, utianik, naka wa ämäiäm. Na
orip orip awau rawam. Kiro omar omnokou pak
omjo sirokop senek saräieir.
12 Na kiro osap niniäumun mat senek tupäiäm.
Na meten omjo oi kureanik, awau miäi senek,
nas omar omnokou pak awau ate mam. Utianik,
naka orip orip rawam. Na koiam wa saräm, na
orip orip awau rawam." *Buk Song 102:25-27*

13 Anut nukas kon kar sarau eitek keser wa
auruwon, "Na isan ipi näu kaima taneta, isas nan
iwäi jaunat itimwareanik, nan isonap musoita,
nan inkaruru rawaiei." *Buk Song 110:1*

14 Wa! Ko kon sarau eitek keser wa
awariäwon. Kon sarau eitek ak owo senek?
Ak eitek, Anut nukan sarau miäi. Anut nukas
ak äsimwaronuk, akas kiro roasiret Anut nukas
ko pak orip orip awau rawaun sare marowon
sarwaraiei.

2

Anut nukas ik ätäi imäikai, kiro onok näwäu senes.

1 Kiro ämän epar, Mokoi ko näwäu senes, kos Anut nukan sarau eitek erekapu itimware raiäu. Kiro onokun, kon mokois Anut nukas ik owoseikaun ronkatewon ämän aikowon kiro ämän ik eposek sareikaun wa utau. Ik kiro ämän jekur tainorau. Kos owo onok tawa Anut nukan roasiret kesewaraun ronkateäwon ko kiro onok keserai. Utianik, ik kon ämän wa tainorta rai, kiro ämän roumun erekapu rakusikai.

2 Rusapai, ik kiro äpu mom, Anut nukan sarau eitek akas Moses sintore ämän aurin, kiro sintore ämän epar senes. Anut nukas äiewon siar, inok roasir ko kiro ämän tainorau wa, ko usu näwäu owon.

3 Roasiret Anut nukan sintore ämän tainorau wa, ak usu oin. Keseria, ik nais owoseikai? Anut nukas ik ätäi imäikaun apu sarewon. Kiro apu eposek senes. Kiro onok keserwon jekur wa ronkatäm, kos epar ik usu näwäu senes ikai. Ik äpu Anut nukas ik owoseikaun ronkatewon, kiro ämän make Jisas Näwäu nukas aikowon, kiro ik sareikaun apu. Karauk roasiret akas kon ämän roin kiro ämän epar senes ik aikoin.

4 Kon ämän epar senes ätär mukianik, Anut nukasar kon sakau aronuk, roasiret ak kurur atap atap miäin. Kos karauk roasiret ronkat eposek Osou Näu pakaimas arowon.

Jisas ko ik ro senek sareanik, iken onok aru pakan imäikowon.

5 Rusapai, ak kiro ämän eposek ronkatäiei.
Anut nukan ronkat, tawa kon sarau eitek akas
roasiret okoro omnokou opok wa kamwaraiei. Ik
kar omnokou tawa owaun areram.
6 Kar Anut nukan ämänis inok okoro om-
nokou kamäi rai aikowon. Kiro ämänis keser
äiewon, "Anut, ik roasiret owo senek? Na owon
roasiret ak näunäu rai ronkateäum? Iken ronkat
roasiret akan aninakat akas an jowaroin akan
enmaka näwäu wa. Na owon kiro roasiret rapor
kamwareäum."
7 Kiro roasiret mesin na äiemon, "Isas kiro
roasiret om ses rumukäu wa isan sarau eitek
akan inkaruru maram. Ätäi ak roasiret näunäu
sare maroita, akan enmaka näwäu saräiei.
8 Is ak kamwaraun roasiret näunäu sare
maroita, akas osap erekapu kamwaraiei." *Buk
Song 8:4-6*

Keseria, okoro omnokou opok, osap erekapu
kiro roasiret akan inkaruru rawaiei. Utianik,
rusapai osap erekapu kiro ron inkaruru rai, ik
aparau wa.
9 Utianik, ik Jisas karar aparmun. Ko om
ses rumukäu wa, Anut nukan sarau eitek akan
inkaruru raiäwon. Utianik, rusapai ko sakau
orip, kos osap erekapu kumeäu. Anut nukan
ämänis kar ros kiro onok keserai äiewon. Kiro
ro Jisas. Meter ko ro näwäu rawau wa, kesernuk,
Anut nukas ko sarenuk, kos roasiret erekapu
akanun wouti momara, akan onok aru pakan
imwaraun meiewon. Rusapai ko sakau orip,
Anut nukas ko ro näwäu sare monuk, roasiret
erekapu kon enip jou muraun rai aikowon.
Owon, ko usu näwäu ik sareikaun oumara,
meiewon.

10 Anut nukasar osap erekapu ate mowon. Kiro
osap erekapu nukan tuku rawaiei. Kesermara,
nukasar ik mesin Jisas usu nuruwon. Ko am äpäs
opok meiewon, okon, kos roasiret erekapu akan
onok aru pakan eposek rawaun sarwarai. Jisas
ko usu näwäu oumara, meiewon, okon, ko ro
tuku senes sareanik, Anut nukan ämän erekapu
tainorwon. Ko amke omar oik tonomara, kos
Anut nukan roasiret ak omar oik tonaun im tuwe
marowon.
11 Kos kiro roasiret onok aru pakan sarwarnuk,
ak Anut nukan amuk opok eposek sarein, okon,
nuka kiro roasiret pak, akan Momonaka karar.
Kiro onokun, Jisas nukas kiro roasiret akan
woiaka epar moin, ak isan amaiat awaraun rai
oiok wa neäu.
12 Kos keser äieu, "Anut, isas na mesin isan
amaiat awaram. Is iken tururiäum omre karar
karar opok nan enmat jou mam." *Buk Song
22:22*
13 Kar omre opok, ko ätäi äieu, "Is ko mesin
isan woi epar mou." *Aisaia 8:17*

Ko ätäiar äieu, "Is okoro opok raim. Anut
nukas kon roasiret kamwaraun irowon, ak is pak
rai." *Aisaia 8:18*
14 Kiro roasiret ko isan amaiat äiewon, kiro
ak omnokou pakan roasiret. Jisas ko nais ak
senek raumara, meiewon. Satan nuka ko sakau
orip, okon, kos roasiret erekapu aru maraun itok.
Utianik, Jisas nuka meiemara, kos Satan nukan
sakau erekapu aru mowon.
15 Roasiret ak meiäun imineäi, okon, tawa
Anut nukas erekapu aru maraurnuk, ronkate-
moi, ak meiäun imineäi. Ak omnokou opok Sa-

tan nukas kamwaronuk, ak kon onok tainoriäi.
Utianik, rusapai ak Jisas nukanun akan woiaka
epar miäi, kos ak Satan nukan sakau pakan
imwarowon.
16 Keseria, rusapai ik äpu ko okoro omnokou
opok Anut nukan sarau eitek sarwaraun kowau
wa. Utianik, ko roasiret Apraham senek ko
mesin woiaka epar moin sarwaraun kowon.
17 Kiro onok epar senes, okon, Jisas ko roasiret
akan woiaka epar moin kon amakut senek
sarein. Owo onok ak opok peäu, ko opok nais
keseriar pewon. Ko ak senek saremara, akanun
wouti mareäu. Ko Anut kamuk raiäu ro näwäu
senes* raumoi, ak äpu ko akanun wouti mare-
anik, Anut nukan sarau jekuriar miäu. Keseria,
kos roasiret akan onok aru pakan imwaronuk,
ak Anut nukan amuk opok eposek rawaiei.
18 Satan nukas Jisas ate aparnuk, ko usu sosop
owon. Kiro onokun, roasiret ak Satan nukas ate
apwaronuk rai, Jisas nukas sarwaraun itok.

3

Jisas nukan enip jous Moses nukan enip jou itimoriäu.

1 Kiro onok epar senes, okon, Anut nukas ak
nukan roasiret senes ak omar oik awau orip orip
rawaun sare marowon, ak erekapu Jisas mesin
ronkatäiei. Ko Anut nukas ik rawa äsimornuk,
kowon. Ko Anut kamuk raiäu ro näwäu senes,
ik ko mesin iken woiok epar miäu. Anut nukas
nukan ämän oi koi, ik aikaun äsimwaronuk, ik
rawa kowon.
2 Anut nukas nukan sarau muraun Jisas sare
monuk, ko kiro saraun wous meiemara, ik

sareikaun kiro sarau erekapu raporiar mowon.
Moses nukas Anut nukan sarau muromoi, kon
roasiret jekur kamwarowon senek, Jisas nukas
nais kir keserwon.
3 Kiro onokun, is ak Anut jou muraun awarom.
Kar ros ou miäu, roasiret ak kiro ou mesin wa
enip jou miäi. Utianik, ak ro nuka ou miäu kon
enip jou miäi. Kiro onok senek, Jisas ou miäu ro
senek, ko roasiret ak Anut mesin woiaka epar
moin kon ou senek turware mowon. Keseria,
kon enip jou näwäu orip. Moses ko Anut mesin
wou epar mowon ro, okon, ko enip jou näwäu
wäpik.
4 Roat ak erekapu mokoi miäi. Utianik, kiro
mokoi Anut nukasar atware miäu.
5 Moses ko Anut nukan sarau ro rawon. Ko kar
ro Anut nukan tupsiu pakan. Kos kiro roasiret
kamware rai, ko Anut nuka enip jou muraun
onok tamarowon. Keseria, kos owo onok Anut
nukas tawa keseraun ätär marowon.
6 Utianik, Krais ko Anut nukan mokoi. Ko
penuk, Anut nukan roasiret ak kon inkaruru
rauna, kos ak jekur kamwareäu, okon, ik ronkat
sosop wa owau. Ik amke Jisas mesin iken woiok
epar momun, wa utau, kiro sakau ate rawau.
Owon, ik Anut nukan tupsiu. Ik owo osap eposek
tawa owaun oiorok wa nai, kume raum.

Roasiret Anut nukan ämän tainorau wa, ak ko pak eposek wa sume rawaiei.

7-8 Keserianik, rusapai ak Anut nukan roasiret
akan woiaka ko mesin epar moin orip orip
rawaiei, okon, ak Jisas wa sumkäinäu. Iken
askanai akas Anut sumkäinein senek akas wa
keserau. Iken askanai akas kiro onok keserna,

Anut nukan Osou Näus aikowon, “Rusapai, Anut
nukas kon ämän äieu roumoi, ak nais iken
askanais keserin senek wa keserau. Ak ro wäpik
mena om puru opok akan woiaka sakau momoi,
Anut sumkäineanik, kos aru maraun ate aparin
senek, kiro onok wa tainorau.”
9 Rusapai, Anut nukan Osou Näus akan
askanai akas Anut sumkäinein, kiro ämän
äiewon ak rowe. Anut nukas rusapai keser äieu,
“Woisan 4O orip is kurur atap atap mareanik,
akan askanai akan woiaka epar maun rai sar-
waromin, sinuk, ak isan ämän tainorau wa. Is
ak aru maraun ate apairoin.
10 Keserna, is kiro roasiret mesin kasi näwäu
pewon. Is keser äiemin, ‘Kiro roasiret orip orip
akan ronkat aru senes. Kiro roasiret ak isan
onok wa tainoriäi.’
11 Keseria, is kiro roasiret mesin kasi näwäu
penuk, ämän sakau orip awaromin, ‘Ak kiro
sumaun omnokou owaun awaromin, is epar
senes awarom, ak kiro omnokou wa pote
owaiei.’ ” *Buk Song 95:7-11*

12 O jaiat, ak kamuk kar ro ronkat aru orip wa
rawai. Kiro ros Anut awau orip orip raiäu mesin
wou epar mowon utomoi, Anut nukan onok wa
tainornuk rai, Anut nukas kiro ro usu näwäu
nurai.
13 Utianik, akan woiaka epar moin, kiro ke-
seriar rusapai me raumana, akas nais karauk
roasiret akan woiaka Anut mesin epar moin kiro
wa utaiei rai awaraiei. Ak kiro onok keserna
rai, roasiret ak Anut nukan onok erekapu tain-
orianik, ak Krais wa sumkäinäiei.
14 Is ak sakau ämän awarom. Ik meter iken

woiok Krais mesin epar momun, wa utau. Iken
woiok epar momun keseriar rusapai sakau me
rauta, Anut nukas ik Jisas nukan roasiret owo
osap ikaun aikowon tawa ko kiro osap ikai.
15 Anut nukan ämänis keser äieu, 'Rusapai,
Anut nukas kon ämän äieu roumoi, akas nais
iken askanais keserin senek wa keserau. Ak akan
woiaka sakau momoi, Anut sumkäinein senek,
kiro onok wa tainorau.' *Buk Song 95:7-8*
16 Iken askanai ak Anut nukan ämän tainorau
wa, kiro inokot? Moses ko akan kamwareäwon
ro näwäu kos kiro roasiret Ijip omsau pakan
imware kowon. Anut nukan oksausar kiro
roasiret ämän awariäwon. Utianik, ak kon ämän
wa tainoriäin.
17 Ak onok aru moin, okon, woisan 4O orip,
ak Anut nukan ämän tainorau utoin. Keserna,
Anut ko ak mesin kasak näwäu pewon. Ak Anut
nukas omnokou owaun paip marowon ak pote
owau wa. Akan onok kinun, ak ro wäpik mena
om puru opok meiein.
18 Keseria, Anut nukas ämän sakau orip
awarowon, "Kiro roasiret ak isan ämän jekur
tainorau wa, okon, is kiro sumaun omnokou
araun awaromin, ak wa pote owaiei."
19 Rusapai ik äpu, akan woiaka Anut mesin
epar moin, ak ätäi utoin, okon, ak kiro sumaun
omnokou pote, owau wa.

4

Tawa Anut nukan roasiret sumaun omoi owaiei.

1 Keserianik, Anut nukas kiro sumaun om-
nokou pote owaun paip iken askanai pak mowon

senek, rusapai ik pak nais kiro paip mowon rau. Kon sumaun omnokou pote oianik, rapor rawaun kiro paip mowon rau, okon, ik, Anut nukan roasiret, kiro paip mesin jekur ronkateanik, tainorau. Owo roasir kiro paip wa tainornuk rai, ko kiro sumaun omoi wa pote owai.

2 Is okoro Anut nukan ämän eposek awarom, kiro meter iken askanai ak roin. Ik rusapai Anut nukan ämän karauk roat akas aikona, roiäum. Utianik, iken askanai ak kiro ämän akan raiakas roin, kiro ämänis sarwarau wa, owon, akan woiaka Anut mesin epar mau wa.

3 Ik iken woiok Anut mesin epar mianik, kon paip mowon tainormoi, ik kon sumaun omoi pote oianik, eposek rawam. Anut nukas keser äieu, "Is kiro roasiret mesin kasi näwäu penuk, ämän sakau orip awaromin, 'Ak kiro sumaun omnokou owaun awaromin, is epar senes awarom, ak kiro omnokou wa pote owaiei.' " *Buk Song 95:11*

Meter ko omnokou ate mowon ses opok, kiro sumaun omoi ikaun ronkatewon.

4 Anut nukan ämänis keser äiewon, "Anut ko osap erekapu ate momara, omre 7 opok ko sumowon." *Stat 2:2*

Keseria ik äpu sumaun omoi rau.

5 Ko ätäi keseriar äiewon, "Ak kiro sumaun omnokou owaun awaromin ak kiro omnokou wa pote owaiei." *Buk Song 95:11*

6 Keserianik, rusapai karauk roasiret ak akan woiaka Anut mesin epar miäi, kos äiewon, "Ak karar epar isas sumaun omoi sare maromin owaiei." *Buk Song 110:4*

Akan askanai ak Anut nukan ämän eposek roianik, kon ämän tainorau wa, okon, ak kiro omnokou pote owau wa.

7 Keserianik, Anut nukas kar omre sare mowon. Kiro omre ‘Rusapai’ äiäu. Meter Anut nukas kiro ämän iken askanai awarowon, rai rai, Devit nukas kiro ämän kon buk opok jer wewon. “Rusapai, Anut nukas kon ämän äieu roumoi, iken askanai akan woiaka sakau mianik, Anut sumkäinein senek ak nais akan onok wa tainorau.” *Buk Song 95:7-8*

8 Josua nukas Anut nukan roasiret Kenan omsau imware potonuk, sumoin. Anut nukas awarowon siar ak keserin. Utianik, akan sumoin onok kiro Anut nukan sumaun onok senek wa. Josua nukan ses opok, ak epar sumoin maro, Anut nukas kar sumaun omre wa sare mowo.

9 Keseria, Anut nukas kon roasiret akan sumaun omoi owaun awarowon kiro ämän rusapai keseriar rau. Anut nukas osap erekapu ate mianik, omre 7 opok, sumowon senek, roasiret nais, ak kiro omoi pote oumana, rapor sume rawaiei.

10 Inok roasir ko kon sarau me rawon patarianik, Anut nukan sumaun omoi oumara, ko ätäi sarau wa mai, ko eposek sume rawai. Anut nuka kon sarau erekapu patarianik, sume rau senek roasiret ak nais kir keseraiei.

11 Keserianik, ik erekapu Anut nukas kiro omnokou sare mowon owaun sarau sakau mau. Owo roasir Anut nukan ämän tainorau wa, ko kiro omnokou wa pote owai. Iken askanai ak omnokou owau wa senek, ko nais wa owai.

12 Keseria, Anut nukas kon ämän tainoraun aikai ik wa sumkäinäu, tainorau. Anut nukan

ämän kiro awau raiäu sakau orip, okon, Anut nukas ik owoseikaun ronkateäu ko kiro onok keserai. Kon ämän sakau näwäu orip sarau mora. Kiro siräp rumukäu auk karaim karaim oripas opur run isuk orip patiriäi senek, Anut nukan ämänis iken totomaka osou ori karar turur rair opok tonai. Kesernuk, ik owo onok keseraun ronkateäum ko äpu. Kon ämänis iken ronkat aru ra, näu ra, ätär mukiäu.

13 Anut nukan amuk opok ik kar osap ämäi mau senek wa. Kosar osap erekapu ate mowon, okon, ik kar osap ämäi miäum, ko apariäu. Kar ros kon amuk opok osap ämäi mau senek wa. Kon amuk opok kiro osap ämäi momon kiro amop rau. Keseria, ik owo onok keseraun ko mesin ronkatäu. Owon, tawa kon amukup ik owo onok keseriäumun kiro onok auram.

Jisas ko iken Anut kamuk raiäu ro näwäu senes.

14 Iken Anut kamuk raiäu ro näwäu senes ko omar oik toneanik, Anut pak rau. Ik owo ämän ko aurta, kos Anut auriäu. Kiro ro ko Jisas, Anut nukan mokoi. Keseria, ik amke Anut nukan ämän roumun iken woiok epar momun, kiro wa utau, ik jekuriar sakau ate rawau.

15 Kiro Anut kamuk raiäu ro näwäu senes iken ronkat atap atap oiäum ko äpu ik sakau wäpik, okon, ko ik mesin wouti miäu. Ik rusapai Satan nukas orip orip ate apaikiäu senek, ko nais Satan nukas orip orip ate aparwon. Utianik, Satan nukas ko ate aparwon sinuk, ko kar onok aru mau wa.

16 Keseria, Jisas nukas kon wou näu oripas ik sareikeäu, okon, ik Anut siakupai tonaun wa

iminäu. Kos osap erekapu kameäu, okon, ik ko siakup tonota, kos ik sareikai. Keseria, karauk usu ik opok penuk, ko aurta, kos ikenun wouti momara, kon wou näu oripas sareikai.

5

1 Jisas Krais ko Anut nukan mokoi, ko roasiret pak Anut pak kamuk raiäu ro. Ak kiro äpu wa raroi, rusapai kiro ämän is awaraurim, ak jekur ronkatewe. Inok ro ko Anut kamuk raiäu ro näwäu senes saräi ko ika ro. Kiro ro ko Anut nukasar kon sarau muraun rai sare miäu. Ko Anut jou muraun osap oumara, Anut nuriäu. Kos opur makea, karauk osap oia, Anut nurunuk, Anut nukas roasiret akan onok aru miäin jäkäi maraun keseriäu.

2 Kiro ro nuka nais ko sakau wäpik, okon, ko onok aru miäu. Keseria, karauk roasiret ak Anut nukan ämän jekur äpu wa, ak onok aru miäi, kos ak päurar sarwarai.

3 Ko roasiret akan opur makeäi Anut rawa oi toneäu. Utianik, nuka nais onok aru miäu. Keseria, Anut nukas kon onok aru jäkäi muraun kon opur atapur makea, Anut nuriäu.

4 Is ätäiar awaram, kar ro ko nukasar Anut kamuk rawaun ro näwäu senes wa saräi. Utianik, Anut nukasar ro sare mai. Kiro onok senek, Anut kamuk raiäu ro näwäu senes Aron ko Anut nukasar sare mowon.

5 Rusapai, ik äpu mom Anut kamuk raiäu ro näwäu senes Krais, ko nukasar kon enip jou mianik, Anut kamuk rawaun ro näwäu senes saräu wa. Anut nukasar kon enip jou näwäu muruwon. Ik äpu kiro onok epar, owon, Anut

nukas ko keser auruwon, ‘Na isan mokoi, rusapai
is nan momon sarem.’ *Buk Song 2:7*
Is roasiret akan amiakap keser äiem, ‘Nas isan
roasiret omnokou opok erekapu akan ro näwäu
rawam.’
6 Anut nukan ämänis äieu, ‘Anut nukas keser
äiewon, “Na nakasar Anut kamuk raiäu ro,
Melkisedek* senek, atakan orip orip rawam.’ ”
7 Jisas ko okoro omnokou opok rawon ses
ko Anut ate waianik, auruwon, “Na is sareir.”
Ko Anut aurianik, näwäu waiewon, owon, ko
äpu Anut nukas ko isanarnuk, kon iwäi jaukut
akas wa wena, meiäi. Utianik, ko Anut nukan
ämän tainoraun kon wou sakau mowon, okon,
ko meieanik, iken onok aru pakan imäikaun
Anut nukas apu sare muruwon tainorwon. Ke-
sernuk, Anut kon auruwon ämän rowon, utianik,
roasiret akas ko wena, meiäun tämarau wa. Ko
sakau nurunuk, kos kiro apu Anut nukas sare
muruwon, kiro tainorwon.
8 Jisas ko epar Anut nukan mokoi, utianik, ko
usu näwäu owon. Kiro usus sakau nurunuk, ko
Anut nukan ämän erekapu rapor tainorwon.
9 Keserianik, ko ro tuku senes saremoi, ko
Anut nukan ämän erekapu tainorwon. Anut
nukas ko sare monuk, kos karauk roasiret ak kon
ämän tainorin imwaronuk, ak ko pak kon omoi
toneanik, awau orip orip rawaiei.
10 Ko Anut nukan ämän erekapu tainorwon,
okon, Anut nukas kon kamuk rawaun ro näwäu
senes, Melkisedek senek, sare mowon.

Ik mokoit eteinanak senek wa rawau.
11 Krais ko Anut kamuk raiäu ro näwäu senes
nukan ämän sosop rau is awaraurim. Utianik,

akan ronkat eposek wa, okon, is kiro ämän
awaroita, ak kiro ämän roianik, kon onoktapau
jekur wa äpu maiei.
12 Is akan onok aparmin, okon, is okoro ämän
awaraurim. Ak meter meter akan woiaka epar
moin, okon, akas Anut nukan ämän karauk
roasiret tamaraun itok. Utianik, aka nais ak
Anut nukan ämän amkewan kiro onoktapau
kiro jekur äpu mau wa, okon, karauk roat
akas koianik, ak Anut nukan ämän onoktapau
tamarona, ak jekur äpu maiei. Ak mokoit
eteinanak senek. Ak o sakau wa jeäi, apur karar
jeäi.
13 Inok roasiret Anut nukan ämän jekur äpu
mau wa, kiro roasiret ak mokoit eteinanak apur
jeäi senek. Okon, ak Anut nukan tuku rawaun
ämän jekur wa tainori raiäi. Kiro roasiret ak
mokoit eteinanak senek ak owo onok eposek
Anut nukan wou ereraun rai wa ronkateäi. Kiro
apu ak äpu wa.
14 Utianik, roasiret ak Anut nukan ämän jekur
äpu moin, ak roat näunäu senek, o sakau jeäi.
Kiro roasiret ak sarau sakau mianik, Anut nukan
ämän onoktapau äpu miäi. Owo onok eposek,
owo onok aru, ak äpu miäi.

6

1-2 Keserianik, ik kiro Krais nukan ämän amke
roumun, kiro karar rai wa ronkatäu. Kon ämän
karauk roat näunäu akas äpu mianik, jekur
tainoriäi senek ik nais erek tainorau. Ik Krais
nukan ämän amke roiäumun karar ronkateäum,
kon onok kesek; ou miäi roat akas ou tutu
kurianik, ätäi siräumoi, ätäi ou tutu kuriäi senek

keser keser rawam. Ak ätäi ätäi erar keser keser raia, ak ou mau wa. Ik Krais nukan ämän amke roumun kiro mesin karar ätäi ätäi äiäu senek wa. Kiro amke roiäumun ämän kesek:

Roasiret ak onok aru pakan wa pirirna rai, ak onok aru mona rai, Anut nukas wasarewareanik, akwaronuk, meiäiei.

Roasiret akan woiaka Anut mesin epar mona, Jisas nukas akan onok aru pakan imwaronuk, ak orip orip awau rawaiei.

Ak Jisas pak pasar raumana, roasiret akan amiakap an jowaiei.

Keserna, akan kamwareäi roat, pastor raut akas akan tapiaka atona, Anut nukas kon osou näu arai.

Akan woiaka epar mianik, meiena, tawa Anut nukas ak ätäi siräi maronuk, ak orip orip awau rawaiei.

Anut nukas roasiret erekapu wasarewareanik, roasiret akan woiaka ko mesin epar mau wa, kos ak erekapu oikurwarai.

Ik kiro ämän mesin ätäi ätäi mokoinakut senek wa ronkatäu. Ik Jisas nukan onok karar tainorta, kiro Anut nukan wou ererai. Krais nukas sakau ikowon, ik roasiret näunäu, kon karauk ämän nais jekur tainoraun itok.

3 Ik amke Anut nukan ämän roianik, iken woiok epar momun ämän kiro erekapu mota, raunuk, Anut nukan eposek rawaun ämän karar tainorau. Ik Jisas wa sumkäineta rai, Anut nukas kon ämän tainoraun ik sareikai.

4 Karauk roasiret ak akan woiaka Jisas mesin epar moin utomoi, ätäi onok aru opok manoin. Ak ätäi piririanik, woiaka epar mau senek wa.

Meter ak Anut nukan arou opok rain. Owo
onokun Anut nukas Jisas äsimurowon ak äpu
moin. Ak awau orip orip omar oik rawaun sakau
oin. Anut nukan Osou Näu oin.
5 Anut nukas roasiret ämän eposek awareanik,
owoswarowon, ak äpu moin kiro epar päi. Kos
onok eposek keserwon, karauk kurur kon sakaus
ätär marowon ak aparin. Kon sakau kisar tawa
karauk roasiret aru mareanik, karauk roasiret
osap eposek arai.
6 Keserianik, roasiret ak akan woiaka epar
moin erekapu utoin, ak akan onok aru pakan
ätäi piririanik, awau orip orip rawaun sakau
owau senek wa. Owon, akan onok kiro kesek,
akas Anut nukan Mokoi am äpäs opok ätäi äsäi
morai. Ak keserna, karauk roasiret akas koianik,
ko jeje ämän aurianik, ioirai.

7 Kiro roasiret akan onok kesek, om neanik,
omnokou perkau sarenuk, roasir ak kiro om-
nokou opok woi mianik, o uku weäi. Kiro
omnokou opok o uku rapor peanik, o murunuk
rai, ik äiäum kiro Anut nukasar kiro omnokou
jekur mowon.
8 Utianik, kiro omnokou opok amurik aru atap
atap karar penuk rai, ik äiäu kiro omnokou
aru. Ik keser ronkat owau ‘Anut nukasar
kiro omnokou aru saräun sunarwon, okon, kiro
omnokou opok o jekur wa peäu’. Keseria, ik kiro
omnokou aru utota, rawai.

9 O jaunokot, ik okoro ämän ak awarom.
Utianik, ik äpu ak kiro onok aru wa moin. Ak
omnokou eposek senek, ak onok eposek miäi
apwarum. Ak onok eposek moin, okon, Anut

nukas ak ätäi akan onok aru pakan imwaronuk,
ak kon roasiret rawaiei.
10 Ik äpu Anut ko ak wa aru marai, ko akan
onok aru mesin karar wa ronkatäi. Ak kon
enip rororianik, kon sarau muriäi mesin erek
ronkatäi. Ak ko mesin akan woiakas meieanik,
kon roasiret sarwaroin ko kiro ronkatäi. Rusapai
nais, ak kon roasiret sarwareäi mesin erek
ronkatäi.
11 Ik sakau ämän awarom, ak karar karar akan
sarau morai kiro keseriar orip orip me rawe.
Keseria, ak epar äpu maiei akan sarau kiro morai
tawa okoro omnokou erekapu wasaräi ses opok,
Anut nukas akan osap araun sare marowon rau
ak owaiei.
12 Ak Jisas nukan onok tainoraun wäsuk wa
etäiau. Ak akan askanai akan woiaka epar moin,
akan onok tainorwe. Anut nukas owo osap
owaun paip marowon, ak kiro osap oin senek ak
nais kir owaiei. Kiro askanai akan woiaka epar
mianik, ak orip orip ronkat sakau orip raiäin,
okon, Anut kon osap arowon.

Anut ko eparar paip miäu.

13 Ak iken askanai Apraham nukan onok
tainorwe. Anut nukas Apraham kon tupsiu
pak karauk onok eposek ak opok maraun paip
marowon. Anut nukas Apraham ko ronkat
oirorror wa owau rai auruwon. Kar ro näwäu,
Anut nuka senek rawau wa, okon, Anut nukasar
nukan enip atomara, kon paip sakau mowon.
Kesermara, kiro onokun, Anut kon paip mowon
kiro wa utai.

14 Kos Apraham paip murianik, auruwon,
"Epar senes isas aisom, is na eposek sareisoita,
tawa nan tupsiu sosop senes päiei." *Stat 22:17*

15 Kesernuk, Apraham ko päurar raumara, kon
wou epar mianik, Anut nukas owo osap nurai rai
kume rawon. Anut nukas owo onok keseraun
äiewon ko kiro onok epar keserwon.

16 Apraham kon wou Anut mesin epar mowon
senek, ik nais kir iken woiok ko mesin epar mota,
kos owo osap ikaun paip mai, ko ikai. Roasiret
akan ämän sakau maun ak akan epaunakat akan
enmaka ateäi. Keserna, ak karauk roasiret pak
ämän eriritena, kiro roasiret ak äpu maiei kiro
roasiret akan ämän epar.

17 Kiro keseriäi senek, Anut nukas ik osap
ikaun äiewon kiro ikai. Ik ronkat sosop wa
owau, 'ko ikai ra, wa ra', keser wa ronkatäu. Kon
ämän aikowon wa utau. Utianik, kos owo osap
ikaun paip mukomara, nukan enip ateanik, kon
ämän sakau momoi, kiro osap epar ikai.

18 Anut ko roasiret owo osap araun, ko apu
oirori tainorwon. Ko amke ämän epar miäwon.
Kar apu, ko kon ämän mianik, kon paip sakau
maun nukasar nukan enip ateäwon. Kesernuk,
ik äpu ko wa sät äiäu, kon apu oirori kis paip
mowon wa utai, ko kon paip tainorai. Anut kiro
keseriäu kiro ik onok aru miäumun utota, Anut
nukas iken onok aru pakan imäikonuk, ik ko
rawa potota, kon roasiret saräm. Kos tawa osap
ikaun paip mowon kiro epar ikai, okon, kiro
owaun iken woiok sakau me raum. Ik ronkat
oiroror wa owau. Ko kiro osap ikaun rusapai
sare mowon rau.

19-20 Rusapai ik sakau tai rawau. Ik äpu Anut nukas owo osap ikaun paip mowon kiro osap ko ikai. Keseria, iken woiok ko mesin sakau momun ätäi wa utau. Ik Jisas kowai rai päurar kume rawau. Kiro onok kesek: mur sakaus iken totomok Jisas pak sakau atoike rau senek. Jisas nukasar ko amke omar oik toneanik, Anut pak rau. Ko Anut kamuk raiäu ro näwäu senes, ko orip orip ik sareikaun ro. Ko Melkisedek* senek, ko Anut kamuk raiäu ro näwäu senes orip orip rau.

7

Anut kamuk raiäu ro Melkisedek kon enip jou näwäu senes.*

1 Ik meter ak awaromun, Jisas Krais ko Anut kamuk raiäu ro näwäu senes, ko orip orip raiäu, ko Melkisedek sarau miäu senek. Rusapai, ik Melkisedek nukan onok awaram. Melkisedek ko Salem näu mena kameäwon ro näwäu. Kon kar sarau kiro ko Anut kamuk raiäu ro raianik, Anut kämioik rau nukan sarau muriäu. Iken askanai Apraham ko pote roat näunäu 4 orip pak weräimara, ätäi kon mena koi rai, apu opok Melkisedek tararnuk, Melkisedek nukas Apraham jekur rawaun Anut auruwon.

2 Kesernuk, Apraham nukas marai pote mianik, karauk osap oi kowon 10 orip inäumara, karar 10 Melkisedek nuruwon. Melkisedek nukan enip onok tapau kesek: ‘roasiret kamwareäwon ro näwäu ko orip orip onok eposek miäu’. Ko Salem näu mena kameäu ro. Salem kiro kon enip onok tapau ‘päurar raiäi’

mena. Keseria, kos kon roasiret päurar rawaun
sarwareäwon.
3 Melkisedek nukan momok, anak, kon askanai
erapakas koin ik kiro akan enmaka Anut nukan
buk opok aparau wa. Ko owo woisan opok
pewon, owo woisan opok meiewon, jer we mona,
ik aparau wa. Ko orip orip Anut kamuk raiäu ro
rau. Keseria, ko Anut nukan mokoi senek, Anut
nukan Mokoi nais ko senek.
4 Ak Melkisedek mesin ronkatäiei, ko ro näwäu
senes. Apraham ro näwäu enip jou orip ko
iken askanai ko pote weräimara, karauk osap
oi kowon. Osap eposek 10 orip inäumara,
Melkisedek karar 10 nuruwon.
5 Ik rusapai äpu mau, inok ro ko karauk
roat akas osap inäianik, nuruna rai, ik äiäu,
'ko näu ro, okon, osap nuroi'. Kar apu kesek,
sintore ämänis keser äieu. 'Liwai nukan tupsiu
pakan roat ak Anut kamuk rawaun roat. Akas
Israel roasiret akan osap 10 orip 10 orip owaiei.'
Anut kamuk raiäi roat akas akan menan roasiret
pakan osap 10 orip pakan karar karar oiäi. Anut
kamuk raiäi roat pak roasiret pak ak erekapu
Apraham nukan tupsiu.
6 Melkisedek ko Liwai nukan tupsiu wa. Apra-
ham nukasar kon osap nuruwon. Apraham ko
iken askanai Anut nukas ko pak paip mowon. Ko
pakaimas omnokou pakan roasiret erekapu osap
eposek oin. Utianik, Melkisedek nukas Apraham
jekur rawaun ämän auruwon.
7 Ik rusapai äpu mom, ro enip jou näwäu ori-
pas, ro enip jou eteinak orip, jekur rawaun ämän
auruwon. Keseria, kiro ses opok, Melkisedek ko
ro näwäu senes, Apraham ko ro näwäu wa.

8 Anut kamuk raiäi roat ak osap 10 orip
pakan karar karar oi oi raiäis, meieäi. Utianik,
Melkisedek ko Apraham ipokupan osap owon, ko
meiäu wa orip orip awau rawon. Anut nukan
ämänis ko meiewon äiäu wa.
9 Israel roasiret akas sintore ämän tainorianik,
Liwai roat akan osap 10 orip pakan karar karar
oi aroin. Keseria, Apraham nukas Melkisedek
osap nurunuk, Liwai nukan tupsiu ak erek akan
osap ko nuroin. Kiro onokus ik ätär mukowon
Melkisedek ko ro näwäu senes, ak roat näunäu
wa.
10 Owon, Liwai akan askanai kiro Apraham. Li-
wai ko päu wa opok Apraham nukas Melkisedek
apu opok tararmara, kon osap nuruwon.

Jisas ko Melkisedek senek, orip orip raiäu.

11 Meter sintore ämänis keser äiewon, Liwai
nukan tupsiu karar akas Anut kamuk rawaun
roat saräiei. Utianik, kiro roat akan saraus
roasiret Anut nukan amuk opok eposek sarein
senek maro, kar Anut kamuk rawaun ro wa
kowo. Is kar ro ko Aron senek äiäu wa, ko
Melkisedek senek.
12 Anut nukas kon kamuk rawaun ro awau sare
mowon. Kiro ron saraus roasiret Anut nukan
amuk opok eposek saräun itok. Kiro onokus
Anut nukas meteran jou muriäin sintore ämän
oi kuremoi, awau mowon.
13 Ik Jisas mesin äiem, ko Liwai nukan tupsiu
pakan ro wa, kon tupsiu atap. Kon tupsiu pakan
kar ro Anut kamuk raiäu ro rawau wa. Kon
tupsiu pakan kar ros opur makeanik, Anut nurau
wa.

14 Roasiret erekapu ak äpu iken Näwäu ko
Juda* nukan tupsiu pakan. Moses nukas kiro
tupsiu pakan kar ro Anut kamuk rawaun ro pe
rau keser äienuk, wa roiäumun.
15 Rusapai is kiro ämän awaroita, äpu maiei.
Anut nukas kon kamuk raiäi roat atap atap sare
maronuk, ak kon sarau miäi. Kosar kon kamuk
raiäu ro kar kon onok atap sare mianik, ko ik
nuka jou muraun sintore ämän awau mowon.
Kiro ro ko Melkisedek senek.
16 Meteran sintore ämänis äiewon, Anut ka-
muk rawaun roat ak Liwai nukan tupsiu pakas
pein. Kiro ro ko Liwai nukan askanai wa. Ko
awau rawaun sakau orip, okon, ko Anut kamuk
raiäu ro sarewon.
17 Ik äpu kiro Anut kamuk rawaun ro kon
sarau wa utai, owon Anut nukan ämänis keser
äiewon, "Na nakasar Anut kamuk rawaun ro,
Melkisedek senek, atakan orip orip rawam." *Buk
Song 110:4*
18 Keserianik, Anut nukas meter roasiret sin-
tore ämän arowon kiro erekapu oi kurewon,
owon, kis roasiret sarwarau wa.
19 Moses nukan sintore ämänis kar roasir
Anut nukan amuk opok eposek saräu wa, okon,
rusapai, ik Anut nuka tone auraun nukas kar
apu eposek senes sare mukowon. Ikes nuka jou
muraun apu kiro awau sare mukowon, okon, ik
kon sarau murau. Keseria, ik kon onok eposek
tainoraun ko aurau.
20 Anut nukas Jisas ko kon kamuk rawaun ro
erar sare mau wa. Kos ko sare maurmara, ko
paip sakau momara, sare mowon. Kos Liwai
Aron ori pak sakau ämän kesek mau wa. Ko erar

sintore ämän tainorianik, au kon kamuk rawaun
roat ori sare matowon.
21 Utianik, Anut nukas Jisas Krais kon kamuk
rawaun ro sare momara, paip sakau mowon.
Karauk ämän mianik, kiro paip sakau mowon.
Keseria, kos äiewon, “Näwäu nukas paip sakau
momara, karauk ämän kiro paip opok sakau
mianik, keser äiewon, okon, kon ronkat ätäi wa
pirirai. Kos äiewon, ‘Na nakasar Anut kamuk
rawaun ro atakan orip orip rawam.’ ” *Buk Song*
110:4
22 Keserianik, ik äpu kiro paip awau Jisas
nukas erekapu tainorwon, kiro eposek senes.
Kiro paip awaus meten paip erekapu itimoriäu.
23 Paip awau kiro eposek, kis meteran paip
itimoriäu, owon, meteran paip kiro Anut kamuk
raiäi roat sosop raiäi. Ak meiena, akan sarau kar
ros miäu.
24 Utianik, Jisas ko wa meieäu, ko orip orip
awau raiäu. Kon sarau Anut kamuk raiäu ro,
ko kiro wa utiäu.
25 Keserianik, Jisas nukas kon roasiret Anut
siakup potaurna, kos imware potonuk, ak orip
orip awau rawaiei. Nuka nais orip orip awau
raianik, kiro roasiret sarwaraun Anut auriäu.
26 Jisas ko Anut kamuk rawaun ro näwäu
senes, ko ik eposek sareikeäu. Ko tuku senes, ko
kar onok aru wa miäu. Ko karauk roat onok aru
miäi senek wa, ko ro atap. Ko onok eposek senes
tainoriäu. Keseria, Anut nukas ko omar oik imäi
tonowon rau.
27 Ko karauk Anut kamuk raiäi roat näunäu
senek wa. Omre orip orip ak amke akan onok
aru jäkäi maraun akan opur makeanik, Anut

nuriäi. Ätäi roasiret akan onok aru jäkäi maraun opur makeanik, Anut nuriäi. Utianik, Krais ko kiro onok keserau wa. Ko kararpai nukasar nukan enipsau Anut nurumara, am äpäs opok meiemoi, roasiret akan onok aru erekapu jäkäi marowon. Kar ros kiro onok keseraun senek itok wa.

28 Moses nukan sintore ämänis Anut kamuk raiäi roat näunäu sare mareäin, utianik, kiro roat ak roasiret senek, ak onok aru miäi. Anut nukan onok jekur wa tainoriäi. Anut nukas Moses kiro sintore ämän nuruwon. Utianik, om rumuk rai rai, Anut nukas paip sakau mianik, ätäi kon Mokoi ko kamuk rawaun ro näwäu senes sare mowon. Ko kiro onok keserwon, owon, kon Mokoi Jisas ko ro tuku senes, kon kar onok wa utiäu. Ko kon onok erekapu orip orip tainoriäu. Karauk usu sakau senes ko opok peäu, ko kon ämän erekapu tainorianik, wa utiäu.

8

Jisas ko iken kamuk rawaun ro näwäu senes.

1 Okoro ämän kon onok kesek, Anut nukas Jisas ik sareikaun ko iken kamuk rawaun ro näwäu senes sare mowon. Ko omar oik raumoi, Anut nukan ipou näu kaima tanemara, osap erekapu kamware rau. Kon sakau kiro Anut nukan sakau senek.

2 Ko Anut jou muraun Anut nukan epar owa sarau mora. Kiro ou roat akas ate mau wa, kiro Anut Näwäu nukasar mowon. Rusapai, Jisas ik sareikaun, kiro opok sarau mora.

3 Anut kamuk raiäi roat näunäu Anut nukas sare marowon ak erekapu akan sarau kesek,

opur makeanik, Anut nuriäi. Kiro onokun, Jisas
nais ko kar osap oianik, Anut nuruwon. Kiro
osap nuruwon, kiro nukasar, kon enipsau Anut
nurianik, iken onok aru pakan kau mukowon.
4 Rusapai, Jisas okoro omnokou opok rau maro,
ko Anut kamuk rawaun ro wa rawo. Is kiro
ämän awarom, owon, Anut kamuk raiäi roat
ak äiäk rai, ak Moses nukan sintore ämän
tainorianik, opur makeanik, Anut nuriäi. Ak
Liwai nukan tupsiu. Kiro onokun, Jisas ko Anut
nukan sarau omar oik mora, ko omnokou opok
sarau mau wa.
5 Omnokou opok, Anut kamuk raiäi roat ak
owa sarau muriäi, kiro ou omar oikan sarau
morai ou nukan totok. Moses ko Anut osap
nuraun ou maurnuk, Anut nukas auruwon, "Na
kiro ou erar wa mau. Na kiro ou mauria, is amke
owo osap Sainai omtapau opok ätär musomin,
kiro osap erekapu ate mam." *Kisim Bek 25:40*
6 Utianik, rusapai, Anut nukas iken kamuk
rawaun ro Jisas Krais sare mowon, kon sarau
näwäu senes. Anut kamuk raiäi roat okoro
omnokou opok raianik, akan sarau miäi akan
sarau näwäu wa, kiro eteinak. Kiro onok senek,
Jisas nukas paip awau Anut pakan oi kowon kiro
näwäu senes. Meten paip kiro näwäu wa. Paip
awau ik osap eposek senes ikaun äiewon, kis
meten paip nukan osap itimoriäu.
7 Amke Anut nukas paip mowon roasiret akas
kon sintore ämän tainorianik, kon amuk opok
eposek sarein maro, ko kar paip awau rusapai
wa mowo. Ak eposek saräun senek itok wa,
okon, ko paip awau mowon.
8 Utianik, Anut ko kon roasiret apwarwon, ak

kon ämän wa tainoriäin, ak onok aru senes miäin. Keseria, Näwäu nukas äiewon, “Tawa is kar paip awau mam. Is kiro paip Juda Israel roasiret ak pak erek maram.

9 Is akan askanai pak amke paip momin senek wa tainoram. Kiro roasiret isakasar Ijip omsau pakan imware koimin. Utianik, ak isan sintore ämän tainorau wa, okon, is ak sumkäinewaromin. Is, Näwäus, kiro ämän awarom.

10 Utianik, is ätäi keser äiem, okoro paip is tawa Israel roasiret pak maram, isakasar akan ronkat piririanik, isan sintore ämän akan ronkat opok mam. Isakasar akan woiaka uru isan ämän jer we moita, ak is karar jou muraiei. Is akan eit senes rawam, ak isan roasiret senes rawaiei.

11 Roasiret akas akan tupsiu ra, akan jaunakat ra, Näwäu äpu maun ämän wa tamaraiei. Owon, kiro ses opok, roasiret enmaka jou näwäu orip pak, roasiret enmaka jou wäpik pak, ak erekapu is äpu muraiei.

12 Is akanun woiti mia, akas onok aru akan jaunakat opok miäi erekapu jäkäi maram. Is ätäi akan onok aru wa ronkatäm.” *Jeremaia 32:31-34*

13 Anut nukas rusapaian paip ‘kiro awau’ äiewon. Amkewan paip ‘kiro mustäi’ äiewon. Keserianik, owo osap mustäi rau, kiro erekapu ämäiäi.

9

Meter Anut kamuk raiäin roat akas opur karian oianik, Anut jou muriäin.

1 Is rurisa kar ämän awaram. Anut nukas
paip awau monuk, Jisas Krais ko ik mesin Anut
nukan sarau omar oik mora. Anut ko meter paip
kon roasiret pak momara, ak sintore ämän ko
jou muraun arowon. Ak omnokoupaian tup ou
mianik, ko jou muriäin.
2 Kiro tup oun onoktapau is ak awaram. Kiro
ou waru oiror, kar waru amke rawon, kar ruris
rawon. Amke waru rawon kiro waru asu*. Kiro
uru lam pak, bret asu Anut nuraun patan opok
moin rawon.
3 Kar waru ruris rawon, kiro waru asu senes*
äiäi. Kiro ou waru uru Anut raiäu. Kiro ou waru
oirori kamuk opok, omjo sakau äsäi mona, ou
waru asu senes apu sor moin rawon.
4 Kiro omjo rawon siakup Anut osap nuriäi
patan gol nukas ate moin rawon. Kiro opok Anut
kamuk raiäin roat akas Anut aurianik, kar osap
sou eposek orip makona, sou peäwon. Waru
asu senes uru bokis* karar gol nukas ate moin
rawon. Kiro bokis Anut nukas paip kon roasiret
pak mowon ätär marowon. Kiro bokis uru, bret
enip mana* ko maro gol uru moin pak, Aron
nukan naruauk tu pewon pak, aiauk oiroror
Anut nukas sintore ämän 10 orip jer wewon pak
erek rain.
5 Kiro bokis oik opok sarau eitek totok oirori
rairin. Awas Anut okoro opok rau rai ätär mare
rairin. Awan saiawas kiro bokis äpitu kotomar
rairin. Kiro bokis äpitu kon enip ‘Anut nukas
roasiret mesin wouti momara, akan onok aru
jäkäi mareäu.’ Utianik, is kiro mesin ämän
onoktapau ekep wa awaram.
6 Kiro tup owa, osap keser moin rawon.

Anut kamuk raiäi roat ak omre orip orip roasiret sarwaraun kiro ou waru amke rau opok tone, Anut nukan sarau miäi.

7 Utianik, Anut kamuk raiäwon ro näwäu senes kos karar woisan karar karar omre karar opok, ou waru asu senes uru toneäu. Ko erar wa toneäu, opur karian oia, epar toneäu. Ko kiro opur karian oumara, nukan onok aru pak, roasiret jekur wa ronkateanik, karauk onok aru erar keseriäi pak jäkäiäun mesin Anut nuriäu.

8 Kiro tup ou omnokou opok raunuk, akan sintore ämän tainorianik, Anut raiäu ou waru asu senes uru orip orip wa toneäi. Kiro tup ou omnokou opok rawon ses, Anut nukan Osou Näus ak ou waru amke rawon karar Anut jou murau tonaun ik ätär mukiäu. Kiro ses opok, ak kiro opok karar Anut jou muriäin. Ou waru asu senes im utuo rawon. Kiro uru roasiret Anut siakup tonau senek wa.

9 Kiro ak akan onok aru jäkäiäun rai opur we makeanik, Anut nuruna, kos akan onok aru jäkäiäu. Kiro onokus roasiret ak Anut jou muriäi kis akan woiaka näu wa sareäu. Meteran onok kiro rusapaian totok.

10 Roasiret ak sintore ämän tainorianik, akan osap ra, opur we makeanik, Anut nuriäi, kis ak Anut nukan amuk opok eposek saräun itok wa, owon, akan sintore ämänis ak o jaun, an jaun, an jowaun onok owo senek ätär mareäwon. Ak enmaksaun sintore ämän tainor potona potona, Anut nukas nukan enip jou muraun onok awau ätär marowon.

Krais nukasar nukan karian oumara, Anut

rawa tonowon.

11 Utianik, kiro ses opok, Krais ko Anut kamuk raiäu ro näwäu senes kowon. Kos osap eposek Anut nukas ik ikaun äiewon erekapu oi ikiäu. Kos tup ou eposek omar oik rau opok, ik mesin sarau miäu. Kiro tup ou kar ros ate mau wa. Kiro okoro omnokou opok rawau wa. Kiro tup ous omnokoupaian tup ou itimoriäu.

12 Okoro omnokou opok, Anut kamuk raiäu ro näwäu senes kos bulmakau ra meme ra akan karian oumoi, Anut nuraun ou waru asu senes uru toneäu. Utianik, Krais ko kiro onok keserau wa, ko Anut rawa omar oik kararpai tonomoi, nukan karian oumara, Anut nuruwon. Owon, kiro onok pakas kon karianas iken onok aru kau mukowon. Kesernuk, Anut nukas iken onok aru pakan ätäi imäikonuk, ik orip orip ko pak rawam.

13 Jisas ko meiemara, iken onok aru erekapu kararpai kau mukowon. Meter roasiret ak amkewan sintore ämän tainorianik, ak karauk onok atap atap miäi. Kiro onok kesek; roasiret meiena, op isuk ra ateai, kis ak Anut nukan amukup ukun kurwareäu. Ak kiro onok keserna, Anut kamuk raiäu ro ko bulmakau nak wemoi, makeanik, kon aitap oumara, opur karian pak keputirianik, kiro roat opok uris kurwareäu. Kesernuk, kiro roat ak Anut nukan amuk opok kiro roat akan enmaksau ätäi eposek sareäi.

14 Rusapai, Krais nukan karianas kiro onok erekapu itimormara, ik sareikowon. Anut nukan Osou Näu orip orip raiäu. Kos Jisas pak raianik, sakau nuruwon. Kesernuk, Jisas ko nukasar kon enipsau Anut nuruwon. Ko kar onok aru mau

wa, ko ro tuku eposek senes raumara, meiewon. Kos iken onok aru pakan erekapu kau mukowon, okon, ik Anut nukan amuk opok ätäi eposek sare raum. Ik enmaksaun sintore ämän tainorta rai, kis ik wa sareikai, ik meiäm. Rusapai, ik onok aru mam Anut nukas ik aru mukai rai wa iminäu. Jisas ko kiro onok ik mesin keserwon, okon, ik kon enip jou murianik, Anut orip orip awau raiäu nukan sarau murau.

15 Owon, Krais nuka kon karianas paip awau momara, Anut nukas ik ätäi nuka pak eposek rawaun imäikowon. Paip amke rawon opok roasiret onok aru miäin. Anut nukas Krais äsimornuk, ko koi akan onok aru pakan imwa-raun meiewon. Keseria, owo osap Anut nukas ik owaun sare mukowon karauk meteran paip marowon roasiret nukasar sare marowon ak nais erek kiro osap owaiei. Owon, Krais nukas kon karianas akan onok aru nais kau marowon. Ko kiro onok kesernuk, ak Anut nukas sare marowon ko pak orip orip awau rawaiei.

16 Krais ko meieanik, paip awau mowon ämän kiro kon onok kesek; kar ro ko meiäuria, kon osap kon mokois owai rai äiäu. Kiro mokois ko kurte kiro osap wa owai. Kon momok meienuk, epar osap erekapu owai.

17 Kar ros kon mokoi pak paip miäu. Ko awau raunuk, kiro paip sakau wäpik. Utianik, kiro paip mowon ro meienuk, kiro epar mokois osap erekapu owai.

18 Kiro onok senek, Anut nukas amke kon roasiret pak paip mowon. Kar opur meienuk, Anut nukan paip mowon kiro epar senes pewon.

19 Amke Moses nukas roasiret erekapu Anut
nukan sintore ämän pak paip ämän pak
awarowon. Keseria, ko bulmakau nak pak meme
pakan karian pak oumara, an pak keputirianik,
kar tomkou sipsip urik kis toutomoi, pen osou
opok moin oumara, kiro kar am iporu opok
pararar mowon. Kiro am iporu an karian
opok mianik, kiro am iporu tomkou osou oripas
sintore ämän buk pak roasiret opiakap pak erek
uris kurwarowon.
20 Keserianik, Moses nukas awarowon, "Okoro
opur karianas paip eposek mou. Kiro paip
Anut nukas ak jekur tainoraun sakau ämän
awarowon." *Kisim Bek 24:8*
21 Kiro karar onok Moses nukas opur karian
oumara, ser ou opok uris kurewon. Ko ätäi kiro
opur karian oumara, Anut jou muraun osap ser
owa rau, kiro opok nais uris kurewon.
22 Anut nukan sintore ämänis keser äiewon,
opur karianas osap erekapu ätäi eposek saräiei.
Anut nukas iken onok aru erar wa jäkäi mukai.
Karianas kiro epar iken onok aru jäkäi mukai.

Krais nukasar meiemara, iken onok aru jäkäi mukowon.

23 Anut nukan amuk opok osap eposek saräun
ak opur karianas uris kureäi, kiro omar oikan
totok. Utianik, opur karianas osap omnokou
opok eposek saräun itok, osap omar oik rau opur
karianas eposek saräun itok wa. Kar karian
eposekus epar omar oikan osap eposek sarewon.
24 Krais ko tup owa tonowon. Utianik, ko tup
ou roat akas ate moin owa tonau wa. Kiro
tup ou omnokou opok rau, kiro omar oikan tup

ou nukan totok. Krais ko omar oik tonowon.
Rusapai ko omar oik Anut pak raumoi, ik
sareikaun mesin Anut aurura.
25 Anut kamuk raiäu ro näwäu senes woisan
karar karar opok ou waru asu senes opok
toneäu. Ko kiro opok tonauria, opur karian
Anut jou muraun oiar toneäu. Utianik, ko Krais
keserwon senek nukan karian oumara, tone,
Anut nurau wa. Krais ko omar oik tonaun ko
Anut kamuk raiäi roat näunäu akas keseriäi
senek keserau wa, ko nukan karian kararpai
Anut nurumara, tonowon.
26 Krais ko ätäi ätäi okoro omnokou ate mowon
ses koi rusapai, kon enipsau Anut nuruwon
maro, ko tätäi sosop senes oi rawo. Utianik,
kon enipsau kararpai Anut nuruwon. Okoro om-
nokou wasaräun ses siakupai, Krais ko pemara,
kararpai meiewon, okon, Anut nukas iken onok
aru erekapu jäkäi mukowon.
27 Ko keserwon senek roasiret nais kararpai
meiäiei. Ak meiena, tawa Anut nukas ak
wasarewarai.
28 Krais ko kararpai meiemara, kon karianas
roasiret akan onok aru pakan imwarowon. Ko
ätäi kowai, roasiret akan onok aru jäkäi maraun
wa kowai. Utianik, inok roasiret ko mesin
akan woiaka epar mianik, ko kume rai, kos ak
imwaraun kowai.

10

Krais kararpai meiemara, kon karianas roasiret onok aru pakan erekapu imwarowon.

1 Juda akan sintore ämänis ik onok aru pakan
wa imäikai. Kiro sintore ämän osap eposek

tawa päi kon totok. Sintore ämänis roasiret ak woisan karar karar opok opur makeanik, Anut jou muraun rai awarowon. Roasiret ak kiro sintore ämän tainoriäi. Utianik, kis roasiret akan onok aru pakan imwareäu wa, okon, ak Anut nukan amuk opok eposek saräu wa.

2-3 Sintore ämänis roasiret eposek sarein maro, ak opur makeanik, ätäi ätäi Anut wa nuruwoi. Kiro onok erekapu utomoi, akan ronkat ak Anut nukan amukup ämän wäpik raianik, eposek saräun itok. Utianik, sintore ämänis ak sarwarau wa, okon, ak woisan karar karar opok, akan onok aru mesin ronkateanik, opur makomoi, Anut nuriäi.

4 Owon, bulmakau meme pak awan karianas roasiret akan onok aru wa jäkäi mareäu.

5 Kiro onokun, Krais ko okoro omnokou opok kowauri, ko Anut keser auruwon, " 'Na opur karian pak karauk osap pak ak isiäi kiro utiäum. Utianik, na isan enimsau na isaun sare muromon owam.'

6 Roasiret akas nan enmat jou musaun opur wemoi, nan patan opok mianik, erekapu makeäi na kiro utiäum. Ak opur makeanik, akan onok aru jäkäi maraun, na kiro onok nais utom.

7 Keserianik, isas na aisomin, 'O Anut, is koim. Nas is owosäun airomon, is ki koim. Meter ak is keseraun nan buk opok jer wein.' " *Buk Song 40:6-8*

8 Amke Krais nukas keser äiewon, "Anut na opur karian pak karauk osap pak ak na isiäi kiro utiäum. Roasiret akas opur wemoi, erekapu makeanik, nan patan opok momana, akan onok aru jäkäi maraun na kiro onok nais utom. Nan

sintore ämänisar kiro onok keseraun awarowon
roasiret ak kiro onok keseriäi.”
9 Keseria, Krais nukas Anut auruwon, “Is koim.
Nas is owosäun airomon, is ki koim.” Keseria,
roasiret akas opur wemoi, makeäi, Anut ko kiro
onok erekapu utomara, kar onok awau sare
mowon.
10 Anut nukas ik erekapu eposek saräun
ronkatewon. Keseria, Jisas Krais ko ik mesin
meiemara, kon enipsaus iken onok aru pakan
imäikowon. Ko kararpai meiemara, Anut nukan
amuk opok roasiret eposek saräun keserwon.
11 Anut kamuk raiäi roat ak omre orip orip
Anut nukan patan siakup tai raianik, opur ra,
osap ra Anut nuriäi. Ak karauk osap wa nuriäi.
Nuriäin osap kir nuriäi. Utianik, opur makeanik,
Anut nuriäi kis akan onok aru wa jäkäi mareäu.
12 Utianik, Krais ko meiemara, kon enipsau
kararpai Anut nuruwon, kis roasir erekapu akan
onok aru jäkäi marowon. Keserianik, ko Anut
nukan ipou näu kaima tane rau.
13 Rusapai Anut nukas kon iwäi jaukut
itimwaronuk, kos kiro roat erekapu kon ipokup
monuk, ak kon inkaruru rawaun, ko kume rau.
14 Kon enipsau kararpai Anut nuruwon kis kon
roasiret Anut nukan amuk opok eposek sareanik,
orip orip rawaun sarwarowon.
15 Anut nukan Osou Näus nais kiro ämän
aikowon. Amke ko keser äiewon,
16 “Okoro paip is tawa isan roasiret pak mam,
kiro kesek, is akan woiaka uru isan sintore ämän
mam. Is akan ronkat opok isan sintore ämän
jer we mam. Is, Näwäu, isakas kiro ämän keser
äiem.” *Jeremaia 31:33*

17 Anut nukas ätäi äiewon, “Is roasiret akan
onok aru jäkäi maromin, okon, ak meter sintore
ämän wa tainoriäin pak, ak onok aru miäin pak,
is kiro mesin ätäi wa ronkatäm.” *Jeremaia 32:34*
18 Anut nukas roasiret akan onok aru erekapu
jäkäi marowon, okon, roasiret ak akan onok aru
jäkäiäun ätäi opur makeanik, Anut wa nuraiei.

Iken woiok Anut mesin epar mianik, konun karar ronkatäu.

19 Jisas am äpäs opok meiemara, kon karianas
iken onok aru erekapu jäkäiewon. Keseria, ko
iken kamuk raiäu ro näwäu senes rau, okon,
ik rusapai Anut aurianik, ko rawa ik apu awau
opokas säpkäri tonaun wa iminäu.
20 Kiro omjo tup owa rawon, kiro Jisas nukan
enipsaun totok. Jisas meienuk, kiro omjo oikas
kiräi noptowon. Kiro Anut rawa tonaun apu,
kiro awau. Ik kiro apu pakas tainorianik, awau
orip orip rawam.
21 Iken kamuk raiäu ro näwäu senes, ko Anut
nukan roasiret kamware rau.
22 Keseria, ik Anut rawa tonau. Iken woiok
Anut mesin epar momun, okon, ik äpu kon amuk
opok ik eposek raum. Ronkat oiror wa owau. Ik
iken onok aru pakan woiok pirirta, Jisas nukas
kon karianas ik uris kureikianik, iken woiok uru
onok aru rawon, ätäi eposek sare mowon. Kiro
onok ik an eposek opok an joiäum senek.
23 Ik iken woiok Anut mesin epar momun, kiro
sakaurar ate rawau. Anut nukas owo osap ikaun
aikowon, ik päurar kume rauta, ko ikai.

Ik iken jaunokot sarwarau.

24 Ik iken jaunokot mesin woiokos meieanik,
ika ika sarsaratäun onok ätär muratäumoi, sa-
rau eposek mau. Iken jaunokot akas iken onok
aparianik, ak nais keseriar keseraiei.
25 Ik Anut nukan roasiret ika ika tururaun
onok kiro wa utau. Karauk roasiret ak wa
tururiäi senek ik akan onok wa tainorau. Iken
woiok Anut mesin epar momun sakau ataun
sarsaratäu. Owon, ik äpu kiro onok keserta
keserta, Näwäu nukan roasiret wasarewaraun
omre kowai.

Ik Krais wa sumkäinäu.

26 Ik Anut nukan epar ämän äpu mianik, ko
mesin woiok epar momun, ätäi piririanik, onok
aru sosop momoi, ik ätäi kar osap oianik, iken
onok aru jäkäiäun Anut nuraun senek itok wa.
27 Ik kiro onok keseria rai, ik Anut mesin
näwäu iminäu. Kos ik erekapu wasareikonuk, ik
ep näwäu jerera opok kureikaun kume rawam.
Kiro epis Anut nukan iwäi jaukut erekapu jer-
warai.
28 Meter Moses nukas roasiret Anut nukan
sintore ämän jekur tainoraun awarowon. Inok
ro ko kiro sintore ämän tainorau wa, ko onok
aru monuk, ro oirori ra 3 orip ra akas ko onok
aru mowon aparmoi, ak ämän wasarewareäu ro
aurna, kos kiro ro wasare murianik, kon onok
aru mowon aparnuk rai, roasiret ak ko mesin
wa woiakati mai. Akas ko wena, meiäu.
29 Rusapai inok ro ko Anut nukan Mokoi aru
senes äiemoi, sumkäinai, akan ronkat ko nais
ak owosäiei? Epar senes, kiro ro Anut nukas
ko usu näwäu senes nurai. Io, ko usu näwäu
owai, owon, ko paip mesin jekur ronkatäu wa.

Ko "Jisas ko isanun meienuk, is Anut nukan amukup ätäi eposek saräm," ko keser ronkatäu wa. Ko Jisas nukan karian osap erar rai äiäu. Anut nukan Osou Näus ik sareikeanik, kon osap eposek erar ikiäu. Utianik, kiro ros Osou Näu jeimareäu.

30 Ik äpu meter Anut nukas keser äiewon, Näwäu nukas keser äiäu, "Isakasar kiro roat akan onok aru moin, ätäi aru maram. Kar ros ak opok onok aru marai, isakasar ätäi kon onok aru nuram." *Lo 32:35*

Anut nukas ätäiar äiewon, "Is Näwäu, isakasar isan roasiret wasarewaram." *Lo 32:36*

31 Anut awau raiäu, kos kiro ro onok aru mowon sakau atonuk, ko näwäu iminäi.

Ak akan woiaka Anut mesin epar moin kiro wa utau.

32 Ak Anut nukan ämän amke roianik, tainorin ätäi kiro ronkatäiei. Ak karauk roat akas usu sosop aromoi, aru mareäin. Utianik, ak kiro usu oianik, akan woiaka Anut mesin epar moin, kiro wa utau sakau me rawe.

33 Karauk ses, kiro roat akas roasiret sosop amiakap jeimwareanik, aru mareäin. Karauk ses, karauk roasiret akan usu oiäi senek ouna, akas kiro roasiret sarwareäin.

34 Akan woiaka epar moin jaunakat karapus owa rauna, akas kiro roasiret akan usu ämäianik, sarwareäin. Ak Anut nukan roasiret raianik, karauk roat akas akan osap erekapu päu ouna, ak kiro osap mesin woiaka aru wa miäin. Akan woiaka erer orip raiäin. Akan woiaka erer orip raiäin, owon, ak äpu tawa akan osap eposek senes orip orip rau kiro owaiei.

35 Kesermoi, ak meter akan woiaka Anut mesin
epar moin kiro wa utau. Akan woiaka Anut
mesin epar moin keseriar me rauna rai, Anut
nukas tawa kon osap eposek arai.
36 Ak woiaka Anut mesin epar me rain, kiro wa
utau, sakau me rawe. Keseriar, ak Anut nukan
ronkat tainoraiei. Ak kiro onok keserna, Anut
nukas owo osap araun awarowon, ko kiro osap
erekapu arai.
37 Anut nukan ämänis keser äiewon. "Om
ses rumuk wa opokar, kiro ro ko meter kowaun
äiewon, ko kurte kowai, ko ekep wa rawai.
38 Inok roasir ko isan amiap eposek raiäu, isas
ko isanaram mesin kon wou epar miäu, orip
orip awau rawai. Utianik, inok roasir ko ätäi
piririanik, kon wou epar mowon kiro utai, is kiro
roasir mesin isan woi wa ererai." *Habakuk 2:3-4*
39 Kiro roasiret akan woiaka epar moin utoin,
okon, ak Anut siakup wa rawaiei. Utianik, ik ak
senek wa, ik akan onok wa tainoriäum. Wa! Ik,
Anut nukan roasiret, iken woiok epar momun,
okon, ik ko pak orip orip awau rawam.

11

Woiok epar maun onok.

1 Woiok epar maun onok kiro kesek. Anut
nukas owo osap owaun aikowon ik kiro osap
owaun kume raum kiro epar ik tawa owam. Ik
kiro osap iken amiokos aparau wa, utianik, ik
äpu kiro osap epar owam.
2 Meten roasiret ak akan woiaka epar miäin,
okon, Anut nukan wou ak mesin erermara, kiro
roasiret eposek äiewon.

3 Ik äpu Anut nukasar omar omnokou pak
nukan ämänisar ate mowon. Ik kiro mesin iken
woiok epar momun. Kesermoi, ik äpu, osap
erekapu ik rusa apariäum, kiro osap Anut nukas
osap roasiret akas aparau senek wa oianik, ate
mowon.

Abel, Enok, Noa ak Anut mesin woiaka epar moin.

4 Abel ko Anut mesin kon wou epar mowon,
okon, ko opur makeanik, Anut nuruwon. Anut
nukas kiro onok aparianik, ko mesin wou er-
erwon. Kain ko nais osap Anut nuruwon,
utianik, ko mesin wou ererau wa. Abel kon wou
epar mowon, okon, kos kon osap nurunuk, Anut
nukas ko ro eposek auruwon. Abel ko meiewon,
utianik, kon wou epar mowon ämän rusapai
aikorai.

5 Enok* nais kon wou epar mowon, okon,
Anut nukas ko meiäu wa, awau enipsau orip
imäiewon. Roasiret ak itanein, itanein, ko apa-
rau wa, owon, Anut nukas imäumara, tonowon.
Anut nukan ämänis keser äiewon, "Enok ko
Anut nukas imäiäu wa opok, ko Anut nukan
onok erekapu tainornuk, Anut ko kon onok
aparianik, ko mesin kon wou ererwon."

6 Kar ro ko kon wou Anut mesin epar mau wa,
ko Anut nukan ronkat tainorau senek wa. Anut
ko mesin wou wa ererai. Inok ro ko Anut siakup
tonaun, ko Anut rau mesin kon wou epar mai.
Ro Anut aparaun sarau sakau miäu, Anut nukas
kiro ro eposek isanaraun wou epar mai.

7 Noa nais kon wou epar mowon, okon,
Anut nukas Noa auruwon, "Is an näwäu okoro
omnokou opok surita, koianik, roasiret onok

aru miäin erekapu anas oware jai. Roasiret kiro onok meter aparau wa." Noa ko Anut nukan ämän roianik, kon wou epar mowon, okon, ko Anut nukan ämän tainorianik, kon tupsiu pak eposek rawaun ous ate mowon. Ko keseria, karauk roasiret akan onok aru amop ätär marowon. Noa kon wou epar mowon, okon, Anut nukas ko ro eposek äiewon.

Apraham Anut mesin wou epar mowon.

8 Apraham nais kon wou epar mowon, okon, Anut nukas Apraham auruwon, "Na nan mena utoinam, kar om isam owaun man." Kiro om owaun Anut nukas sare muruwon. Ko kon wou epar mowon, okon, ko Anut nukan ämän tainormara, nukan mena ute manowon. Ko kiro mena äpu wa, ko erar sepuk potowon.

9 Kon wou epar mowon, okon, ko Anut nukas kiro omnokou owaun auruwon ko pote kiro omnokou oumara, kar menan ro senek rawon. Ko ninaun ser ou mianik, rawon. Aisak Jekop ori au nais ser ou momasa, rairin. Meter Anut nukas au nais om ataun äiewon.

10 Apraham ko wou erer orip ser owa rawon, owon, Anut nukas kar näu mena ou sosop orip sare monuk, ko kiro opok orip orip eposek rawaun kume rawon. Anut nukas kon ronkat pakas kiro näu mena orip orip sakau rawaun ate mowon.

11 Apraham, ko koiam senes ko mokoi mau senek wa. Sara nais ko emas asir ko mokoi owau senek wa. Apraham kon wou epar mowon, okon, Anut nukas sakau nurunuk, ko mokoi mowon. Ko äpu meter Anut nukas paip muruwon, kiro epar päi.

12 Kiro ro Apraham ko koiam senes, ko meiäuruwon, utianik, ko pakas roasiret sosop omar oikan pai senek sarein. Kiro roasiret sosop sosop senes upinan uskakar senek. Kar ros ninaräun senek itok wa.

13 Kiro roat ak akan woiaka epar me rainus, meiein. Anut nukas owo osap owaun paip marowon ak kiro osap owau wa. Ak erarar meiein. Ak äpu, kiro osap tawa päi ak owaiei, kesermoi, akan woiaka näu sarewon. Ak roasiret keser awaroin, "Okoro omnokou kiro iken wa, ik kar menan roat senek erar koi raum. Iken omnokou senes Anut nukas ikaun paip mowon kiro rau."

14 Roasiret ak kesek ämän arena rai, ik äpu kiro roasiret ak kar epar mena owaun rai ronkate raiäi, ak tawa kiro owaiei.

15 Kiro roasiret ak akan mena ute koin mesin ronkatein maro, ätäi potaun itok.

16 Utianik, kiro roat ak mena eposek owaun ronkateäin, kiro mena omar oik rau. Keserianik, ak Anut "Na iken Eit." aurna rai, Anut nukas kiro mesin oiok wa nai. Kos kiro roat akan näu mena eposek orip orip rawaun sare marowon rau.

17-18 Anut nukas Apraham auruwon, "Is na pak paip keser mom, nan tupsiu sosop senes päiei. Kiro tupsiu Aisak pakas päiei." *Stat 21:12*

Apraham kon wou epar mowon. Kesernuk, Anut nukas Apraham nukan wou epar mowon ate aparaun rai auruwon, "Na nan mokoi Aisak weinam, is iram." Keser aurnuk, Apraham nukas Aisak kon mokoi karartapau Anut nuraun wäurwon. Apraham kon wou epar mowon, okon, ko kiro onok keserwon.

19 Apraham nukas Aisak wäurnuk, meiäuruwon, kon ronkat Anut nukas roasiret meiäi ätäi sirware maun itok. Keseria, Aisak meiäurnuk, Anut nukas ko siräi mianik, ätäi Apraham nuruwon senek.

Aisak, Jekop, Josep ak Anut mesin woiaka epar moin.

20 Aisak nais kon wou epar mowon, okon, kos Jekop Iso ori au tawa jekur rawaun mesin Anut auruwon.

21 Jekop nais kon wou epar mowon, okon, kos meiäurimara, kon naruauk teiermara, Josep nukan mokoit ori au jekur rawaun mesin Anut aurmara, ko jou murianik, meiewon.

22 Josep nais kon wou epar mowon, okon, ko meiäurimara, ko äpu tawa Anut nukas Israel roasiret Ijip omsau pakas imware kowai, okon, Israel roasiret awarowon, "Ak Ijip omsau ute manaiei opok, isan isuk oumoi, ätäi erapok om oia, kiro opok up kuräiei."

Moses Anut mesin wou epar mowon.

23 Moses nukan momok anak ori nais awan woiawa epar moirin, okon, kon anakus an jounuk, au keir 3 orip ko ämäi mosa, rawon. Au ko aparirin ko mokoi eposek senes. King-Pero nukas Israel roasiret keser awarowon, "Akan asiret mokoi an jouna, kiro mokoit akwarona, meiäiei." Au kon ämän iminäu wa.

24 Moses nais kon wou epar mowon, okon, ko urek nemara, ro näwäu sarewon. Roasiret akas ko King-Pero nukan asinakun mokoi äiena, ko kiro ämän rowau utiäwon.

25 Ko omnokoupaian onok tainormoi, kon wou
ereraun onok aru mianik, ronkat owau wa. Kiro
omnokoupaian onok tainorai, kurte wasaräi.
Keserianik, Moses ko Anut nukan roasiret pak
usu owaun ronkatewon.
26 Moses ko keser ronkatewon, “Is Ijip omsau
pakan aiauk pak osap sosop oumoi, rapor rawau
utom. Is Anut nukas kiro Krais tawa kowai
äiewon, nukan enip pakas usu owam, kiro itok,
tawa kos osap eposek irai.”

27 Moses kon wou epar mowon, okon, ko
Ijip omsau ute manowon opok, Ijip omsau
kamwareäu ro Pero kasak peäu ko kiro iminäu
wa. Roasiret ak Anut aparau senek wa. Utianik,
Moses ko Anut aparwon senek, kon wou epar
mowon sakau atowon.
28 Moses kon wou epar mowon, okon, ko Israel
roasiret awaronuk, ak sipsip nak weanik, kon
karian oumana, am iporu kiro karian opok mo-
moi, akan ou rorok opok kiotor potoin. Ak kiro
onok keserna, Anut nukan sarau eitek koumoi,
akan ou rorok opok kiro opur karian aparianik,
Israel roasiret akan urek mokoit wa akwaraiei,
ak eposek rawaiei.

Israel roasiret sosop akan woiaka epar moin.

29 Israel roasiret akan woiaka epar moin, okon,
ak Mas An Osou kurein. Kiro opok an wäpik,
omnokou sakau emu rawon senek tai potoin. Ijip
akan marai roat ak kiro an kureanik, kamuk
nona, kiro anas ätäi suwor pemara, erekapu
oware jewon.

30 Israel roasiret akan woiaka epar moin, okon,
ak omre 7 orip Jeriko näu mena porim kair arina,
Anut nukas kiro porim uräiewon.

31 Jeriko menan sapum asir Rehab ko kon wou
epar mowon, okon, ko Israel akan päu aparaun
roat kon jaukut senek kon owa imware tonomoi,
o aromara, jekur kamwarowon. Karauk Jeriko
roasiret ak Anut nukan ämän tainorau wa, ak
erekapu meiein, ko meiäu wa.

32 Is kar ämän awaraurim, utianik, Gidion*,
Barak*, Samson*, Jepta*, Devit, Samuel* pak Anut
nukan ämän roianik, areai roat akan ämän wa
awaram. Owon, is akan ämän awaram, omre
rumuk sosop manai.

33 Kiro roat akan woiaka epar moin, okon,
ak omsau erekapu pote, weräianik, akasar kiro
pakan marai roat erekapu itimwaroin. Karauk roat akas roasiret jekur kamwarona, kiro
roasiret ak akan jaunakat pak onok aru wa
muratäiäi. Anut nukasar owo onok ak sarwaraun awarowon siar ko kiro onok kiro roat opok
keserwon. Karauk roasiret akas opur laion akan
oiaksau pene maroin.

34 Karauk akan iwäi jaunakat akas ep näwäu
kararna, akas kiro ep jereäu koserin. Karauk
roat akan iwäi jaunokot akas ak siräp rumukäus
akwaraun urkaswariäi. Roasiret ak sakau wäpik
akan woiaka epar moin, okon, Anut nukas sakau
arowon. Kesernuk, ak marai roat sakau senes
sareanik, akan iwäi jaunakat kar omsau pakan
erekapu itimwaroin.

35 Karauk asiret akan woiaka epar moin,
okon, akan roat ak meiein, Anut nukas ak ätäi

siräiware mowon. Kiro roat ak ätäi akan asiret siarakap poteäin.

Karauk roasiret ak Anut nukan onok tainorna rai, akan iwäi jaunakat akas karapus owa pote mareanik, awareäin, “Ak Anut nukan onok ätäi wa tainorna rai, ik ak wa akwarota, meiäiei.” Ak kiro ämän rowau wa, owon akan ronkat kesek, ak Anut nukan onok tainorna, akan iwäi jaunakat akas akwarona, meiäiei, ak tawa ätäi siräumoi, awau orip orip eposek rawaiei.

36 Karauk roasiret ak mänkäsiwareäin, karauk ak jeje ämän awareäin, karauk akan ipiaka muris sisikäianik, karapus owa mareäin.

37 Karauk ak karapus owa mareanik, aiaukus akwariain, Karauk so nukas kamukasar patir kurwareain. Karauk ak siräpis akwarona, meieäin. Karauk roasiret ak omjo wäpik, okon, ak sipsip, meme kerau oianik, takeäin. Ak saruku roasiret senek poteäin. Karauk roat akas kiro roasiret woiaka epar moin usu arianik, onok aru senes mareäin.

38 Kiro Anut nukan roasiret akan onok eposek senes, okon, ak omnokoupaian roasiret pak erek rawau senek wa. Keserna, ak om puru opok, omtapau opok, aireu uru, om up uru pote raiäin.

39 Kiro roasiret akan woiaka epar senes moin. Anut akanun kon wou erermara, karauk osap owaun awarowon. Utianik, ak kiro osap owau wa.

40 Owon, Anut nukas ak ik pak tawa osap eposek ikaun sare me rau. Ik nais iken woiok epar mam kos kiro roat pak tawa osap eposek ikaun sare mukowon rau kiro ikai.

12

Ik nais Jisas nukan onok tainorau.

1 Keserianik, meten roasiret sosop akan woiaka Anut mesin epar moin akas omar oikas ik apaike rai. Meter akan raiäi onokus akan woiaka epar moin onok owo senek kiro ik ätär mukorai. Ik nais ak senek rawau. Ik Anut nukas osap sare mukowon, owaun roat kurteäi senek sarau sakau mau. Apu kamuk ik wa sumau. Omjo usuäu iken enmaka opok rawai oi mianik, kurtäu. Kis usukonuk, ik kurtäu senek wa. Ik owo onok aru orip orip keseriäum kiro onokus sakatoiki raiäu oi kureanik, iken ronkat Jisas mesin karar mianik, wa wäsuk etäiäu, sakau kurtäu.
2 Ik orip orip Jisas mesin ronkatäu. Kos kon wou Anut mesin epar mowon senek, ik nais iken woiok epar mau. Kos iken woiok epar maun apu ätär mukowon, okon, ik ko tainorau. Kos ik sareikonuk, iken woiok epar momun sakau saräi. Kon wou epar mowon kiro ko utau wa, owon, ko äpu Anut nukas tawa kon wou eposek sare murai. Kesermoi, ko usu näwäu oumara, am äpäs opok meiewon. Roasiret akas keser ronkateäi, am äpäs opok meiäun kiro onok aru senes, utianik, ko kiro onok mesin ronkat owau wa ko sepuk meiewon. Rusapai ko omar oik Anut nukan ipou näu kaima patan opok tane rau.

3 Epar senes, ak Jisas mesin jekur ronkatäiei. Onok aru miäin roat akas ko onok aru senes muriäin. Ko sakau tai raumara, kon wou epar mowon kiro utau wa. Ak ko mesin ronkateanik,

kon onok tainoraiei. Keserianik, akan woiaka epar moin wa utaiei, kiro sakau rawai.

4 Jisas ko onok aru miäin roat akas wena, meiewon senek, ak akwarona, meiäu wa. Akan woiaka epar moin utaun rai, kiro roat akas usu arianik, akwaroin, utianik, ak sakau tai rain. Akas ak akwarona, erekapu meiäu wa.

5 Anut nukas akan woiaka sakau maun ämän awarowon, ak kiro ämän rakuswarou rai is ätäi awaraurim. Anut nukas ak kon mokoit äiewon. Kos keser äiewon,

"Isan mokoit, Näwäu nukas ak usu aronuk, ak ko erar keseikou rai wa ronkatäu. Ak onok aru mona, kos ak ätäi eposek rawaun kesewarou. Ak kiro onok mesin woiaka aru wa mau.

6 Owon, ko kar ro mesin wous meieäu, kiro ro onok aru monuk rai, ko usu nurai. Kos kiro ro weanik, usu nurai, 'ko isan mokoi senes' äiäi."
Sindaun 3:11-12

7 Kar ros kon mokoi onok aru monuk, usu nuriäu senek, Anut nukas keseriäu. Mokoit erekapu ak onok aru mona, akan momonakat akas usu ariai. Keseria, Anut nukas ak usu aronuk rai, ak sakau tai raumoi, ko mesin woiaka aru wa mau. Owon, ak kon mokoit.

8 Anut nukas kon mokoit onok aru mona, ak eposek rawaun usu areäu. Ko kiro onok karauk mokoit opok kesewarau wa. Kiro mokoit ak Anut nukan mokoit senes wa, kiro mokoit ak kurukan mokoit senek. Keseria, kos ak usu wa ariäu maro, ak kon mokoit wa.

9 Ik onok aru mota, iken moniokot akas ik eposek rawaun usu ikona, ik akan ämän tainoriäum. Anut nukas ko iken totomok kameäu ro kos ik eposek rawaun usu ikonuk, ik kon ämän

epar tainoriäum. Keseria, ik ko pak orip orip
rawam.
10 Ik mokoinakut raianik, ik owo onok aru
mota, iken moniokot akas kiro onok ätäi wa
keserau, eposek rawaun rai usu ikiain. Utianik,
Anut nukas usu ikonuk, ik nuka senek orip orip
eposek saräun keseriäu.
11 Anut nukas usu ikonuk, ik iken woiok aru
miäu. Kiro usu oiäum tätäi senes, okon, ik kiro
usu mesin iken woiok wa ereriäu. Utianik, usu
oumoi, tawa rai rai, ik ätäi karauk onok aru wa
mam, iken woiok ätäi eposek sareäu, ik woiok
erer orip rawam.

Ak jekuriar sakau tai rawe.

12 Is ämän awaromin kiro epar, okon, ak
jekuriar sakau tai rawe. Karauk roasiret ak
kurtemoi, akan ipiak, isorak meienuk, ak jekur
wa kurteäi senek wa keserau. Ak karauk roat
keseriäi senek, akan ipiak isorak meiäi, sinuk,
sepuk sakau momoi, kurtäiei. Ak keserna, Anut
nukas owo osap owaun awarowon ko kiro osap
arai.
13 Ak jekuriar sakau tai rawe, akan woiaka
Jisas mesin epar moin kiro wa utau. Keserna, kar
ro kon wou epar mowon utauru, ko akan onok
eposek aparmoi, ätäi kon wou Jisas mesin epar
maun sakau mai.
14 Ak roasiret pak päurar senes raumoi, ak
onok eposek senes Anut nukan onok senek
mowe. Kar ro ko kiro onok eposek mau wa, kiro
ro ko tawa iken Näwäu wa aparai.
15 Ak jekur sakau tai rawe, Anut nukas ak
sarwareanik, kon wou ak mesin ererwon, ak ätäi
ko wa sumkäinäu. Ak jekur aparaiei kar onok

aru miäu ro ak kamuk opok, ko amurik katuau
senek wa rawai. Amurik katuaus akan woia
peanik, karauk o siakup raiäi aru mareäu senek
kiro ros ak roasiret erekapu aru marai.
16 Ak ätäi jekur aparaiei, ak kamuk kar roasir
ko sapum onok wa mai. Kar ro ko Iso senek wa
saräu. Iso ko Anut mesin ronkatäu wa. Ko urek
mokoi, okon, ko kon momokun osap erekapu
owaun itok. Utianik, ko karar muti sounuri kon
urektapaun sakau erekapu kon amak nuruwon.
17 Ak äpu Iso ko kiro onok keserianik, rai
rai, ko kon momok opokan jekur rawaun ämän
owaun potowon. Ko jekur rawaun ämän owaun
sakau waiewon. Utianik, kon momokus jekur
rawaun ämän aurau wa. Owon, Iso ko kon
urektapaun sakau erekapu kon amak nuruwon,
okon, ko kar apu pakas ätäi kiro ämän owau
senek wa.
18 Ak roasiret Jisas mesin woiaka epar moin, ak
akan awau mena tonauri. Ak rusapai kiro mena
kotomarau senek wa. Ak Israel roasiret senek
wa, Israel roasir ak Sainai omtapau siakupai
tonoin. Ak kiro omtapau kotomaraun itok. Ep
näwäu kiro omtapau opok jere rawon. Kiro
omtapau kukuman kitir raumoi, urir näwäu kiro
opok pe rawon.
19 Kiro omtapau opok parau ur jejep pak Anut
nukan pätu pak ak roin. Ak Anut nukan ämän
roianik, sakau iminemoi, ak Moses keser aurin,
“Moses, nas Anut aur, ik kon ämän ekep rowau
utom.”
20 Anut nukas Israel roasiret sakau ämän keser
awarowon, “Inok roasir ko kiro omtapau ko-
tomarai, ak ko aiaukus wena, meiäi. Bulmakau

ra, sipsip ra ak kiro omtapau kotomaraiei, ak
nais aiaukus akwarona, meiäiei." *Kisim Bek*
19:12-13
21 Roasiret akan amiakas kiro osap omtapau
opok rain aparianik, iminein. Keserna, Moses
nuka nais keser äiewon, "Is sakau näu iminem."
Lo 9:19
22 Utianik, ak woiaka epar moin roasiret, ak
kiro mena tonau wa. Ak awau mena Saion*
omtapau opok tonoin. Anut nuka orip orip awau
raiäu ak kon mena tonoin. Kiro mena, Jerusalem
awau, omar oik rau. Ak Anut nukan sarau eitek
sosop senes ak karar turur raumoi, woiaka erer
orip rain opok tonoin.
23 Ak Anut nukan mokoit turur rain opok
tonoin. Kiro mokoit erekapu ak kon urek mokoi
senek rai, akan enmaka omar oik jer wein rau.
Ak roasiret, ak Anut rawa tonoin. Kos roasiret
erekapu wasarewareäu. Ak meteran roasiret
meieanik, omar oik rain siarakap tonoin. Kiro
roasiret ak Anut nukan amukup roasiret eposek
senes.
24 Ak nais Jisas rawa tonoin. Jisas ko roasiret
pak Anut pak kamuk raiäu ro. Kos paip awau
Anut nuka pakan roasiret siarakap oi kowon.
Kon karianas roasiret eposek rawaun paip mo-
moi, uris kurewon. Kon karianas Abel nukan
karian itimorwon. Abel nukan karianas Kain
nukan onok aru ätäi amuk kuräun äiewon,
utianik, Jisas nukan karianas iken onok aru
jäkäiäun äieu.

25 Ak rowe! Anut nukas kon ämän awaronuk,
ak wa utau jekur rowaiei. Anut nukas iken
askanai ak okoro omnokou opok rain kon sakau

ämän awarowon, ak rowau wa. Keserna, kos
ak akwaraurnuk, ak imine manaun apu wäpik.
Rusapai, Anut omar oikas arera. Keserianik,
rusapai inok roasir ko kon ämän roumoi, tain-
orau wa, kiro roasir ko owose imine manai? Wa,
ko usu näwäu senes owai.
26 Anut nukas meter kon oksaus äianik, mim
äsimornuk, okoro omnokou erekapu ritoriäwon.
Utianik, rusapai ko paip keser mowon, "Omre
karar opokar, is ätäi mim äsimorta, omnokou
erekapu ritorai. Omnokou karar wa ritorai,
omar pak erek ritorai." *Hagai 2:6*
27 Anut nukas 'Omre karar opokar, is keseram',
äienuk, ik epar äpu mom, osap ate mowon
kos mim äsimornuk, erekapu ritorai. Kos osap
erekapu oi manai. Kar osap wa rawai. Karauk
osap orip orip rawaun ate mowon, kiro karar wa
aru marai.
28 Keserianik, Anut nukas ik kon roasiret senes
awau orip orip rawaun sare mukowon, kiro kon
näu mena owam. Ko kiro mena wa aru mai,
okon, ik wa aru mukai. Keseria, ik kon enip
jou mau. Ik kon ämän tainorianik, kon wou
ereraun ko jou murau. Keseria, ik ko iminemoi,
kon inkaruru rawau.
29 Owon, iken Anut ko ep senek. Epis osap
erekapu jereäu senek, kos roasiret kon ämän
tainorau wa erekapu aru marai.

13

*Ik Anut nukan onok eposek erekapu tainorta,
ko ik mesin wou ererai.*

1 O Jaiat, ak aka aka orip orip akan woiaka epar
moin jaunakat mesin akan woiaka meiäiei.

2 Kar menan roat akas akan mena kouna, akan
owa imware tonaiei. Meter karauk roat akas kar
menan roat akan owa imware koin. Ak äpu wa,
akas kiro erar roat äiäin, utianik, kiro roat ak
Anut nukan sarau eitek.
3 Roat woiaka epar moin karapus owa rai, ak
kiro roat mesin wa rakuswarau. Ak karapus
owa rauna rai, karauk roasiret akas ak sarwa-
raun keseriäi senek akas nais kiro roat keseriar
sarwaraiei. Akan jaunakat Jisas nukan sarau
mianik, usu näwäu oiäi mesin wa rakuswarau.
Ak kiro roat pak erek usu owaun itok, okon, akas
ak sarwaraiei.
4 Roat ak asir oin akan asiret pak rapor
rawaiei. Ak karauk asiret pak wa sapum onok
mau. Inok roasir ko sapum onok mai, tawa Anut
nukas kon onok aru wasare muromoi, ko aru
murai.
5 Ak aiauk mesin ekep wa ronkatäu. Ak osap
eteinak orip kiro äiäk. Anut nukas keser äiewon,
"Is ak wa utwaram. Is ak mekesirak wa aram."
Lo 31:6
6 Keseria, ik sakau tai raumoi, ik karar karar
keser äiäu,
"Näwäu ko isan sareiriäu ro. Is wa iminäm.
Karauk roat akas is erekapu wa aru muraiei."
Buk Song 118:6-7
7 Akan meten kamwareäi roat mesin ätäi
ronkatäiei. Kiro roat akas Anut nukan ämän
tamaroin. Kiro roat ak akan woiaka epar moin
senek, ak nais akan onok tainoraiei.
8 Ak akan onok tainoraun itok, owon, Jisas
Krais nukan onok karar. Ko kar onok wa
piririäu. Kukam, rusapai, tawa, orip orip ko kon
roasiret sarwaraun apu karar tainoriäu.

9 Ak karauk ämän awau atap atap akan meten
tamareäin roat akas awarau wa, kiro wa taino-
rau. Kiro ämän awaus onok aru akan apu opok
marai. Kiro roat awau ak o jaun sintore ämän
atap atap ariai. Kis akan woiaka epar moin
wa sarwarai. Anut nukan wou näu oripas akan
woiaka epar moin sarwarai.

10 Iken onok aru jäkäiäun omoi rau. Kiro Jisas
nukan am äpäs. Kiro Anut kamuk raiäi roat akas
Anut osap nuriäi patan senek. Roasiret ak meten
sintore ämän tainoraun orip orip ronkateäi, am
äpäsis ak sarwarau senek wa.
11 Ik äpu Anut kamuk raiäu ro näwäu senes
ko opur karian oumara, roasiret akan onok aru
jäkäiäun Anut raiäu ou waru asu senes* uru oi
toneäu. Utianik, opur näu oianik, pote näu mena
kasakupai erekapu make kureäi.
12 Kiro onok senek Jisas nais ko näu mena
kasakupai wena, meiewon. Kon karianas
roasiret akan onok aru jäkäinuk, roasiret ak
Anut nukan amuk opok eposek sarein.
13 Ko am äpäs opok äsäi mona, meiäun oiok
nowon. Keseria, ik meten sintore ämän utomoi,
Jisas siakup mena kasakupai poteanik, ik ko
senek oiorok naun itok. Ik kon onok tainorianik,
iken meteran onok utau.
14 Owon, okoro omnokou opok iken mena
senes wa. Kiro omnokou orip orip wa rawai.
Iken mena senes kiro Anut rawa rau, ik tawa
tonam. Kiro mena orip orip rawai.

15 Keseria, Jisas nukas iken onok aru kararpai
kau mukowon, okon, ik kon enip ateanik, Anut
nukan enip orip orip jou murau. Kiro onok opur

makeanik, Anut nuriäum senek, kiro Anut nukan
wou ererai.
16 Ak karauk roasiret sarwaraun ronkat kiro
wa utau. Ak osap orip, ak karauk roasiret osap
wäpik arowe. Kiro onok opur makeanik, Anut
nuriäi senek, kiro Anut nukan wou ererai.
17 Ak akan kamwareäi roat näunäu akan ämän
roumoi, jekur tainorwe. Kiro roat ak sakau orip
akas ak kamwareäi. Akas akan totomaka jekur
rawaun rai kamwareanik, tawa Anut nukan
amuk opok akan sarau owose moin auraiei.
Keseria, ak kiro roat akan ämän jekur tainorna,
akan woiaka erer orip sarau maiei, ak woiaka
aru wa mai. Utianik, ak akan woiaka erer
orip wa sarau mona rai, akas roasiret jekur wa
kamwaraiei.
18 Ak ik mesin orip orip Anut aurwe. Iken
ronkat ik Anut nukan amuk opok ämän wäpik,
owon, ik orip orip onok eposek karar maurum.
19 Is ak sakau awarom, ak is mesin Anut aurna,
kos is äsimoirnuk, ak rawa kurte ätäi kowam.

Isan ämän pataraun Anut aurim.

20-21 Is Anut aurim, kos ak sarwarnuk, akan
woiaka päurar rawai. Owo onok eposek kos
keseraun äiewon, ak kiro onok keseraiei. Iken
Näwäu, Jisas ko sipsip kamwareäu ro näwäu.
Jisas ko meienuk, Anut nukas ätäi siräi mowon.
Kon karianas orip orip awau rawaun paip
mowon. Is Anut aurim, kos ak sarwarnuk, ak
kon sarau eposek mona, kon wou ererai. Kiro
mesin, ik Jisas Krais nukan enip orip orip jou
muri rawau. Epar!

Is karauk ämän awaraurim.

22 O, Jaiat, is kiro ämän awaromin, ak jekuriar
rowe. Akan woiaka sakau rawaun is okoro jer
we maromin. Kiro rumukäu wa.
23 Ak äpu, iken jaunok, Timoti ko karapus
owa rawon ko utona, nowon. Utianik, ko is
rawa kounuk rai, is ko ori erek ak apwaraun
kowamur.
24 Akan kamwareäi roat näunäu pak Anut
nukan roasiret ak pak rai, ikes ak ‘pere’ awarom.
Akan jaunakat Itali omsau pakan akas nais ‘pere’
awaroi.
25 Anut kon wou näu oripas ak orip orip
sarware rawai.

Anut nukan Ämän Eposek
New Testament in Girawa

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Girawa

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
79f715b0-a1c7-58ec-85a5-b96f2ba338fd